اصطلاحات جغرافیه

ابتدا جغرافیه فننده درس باشلاغوچیلار اوچون
اولوغ جغرافیه‌دن
اختصار قیلندی *

عبد القیوم عبد الناصر اوغلی

قزان

سنه ۱۳۰۷

بو کتاب ننك باصمه سینه رخصت ویرلدی سانکت پیطربورغده
۸ نچی مایده ۱۸۹۰ نچی یلده *

بو کتاب باصمه اولنمشدور قزان اونیوبرسیتتی ننك طبع
خانه سنده ۱۸۹۰ نچی یلده *

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين ـ اما بعد اوشبو رساله جغرافیه فننده بر مختصر کتابدرکه ابتداً جغرافیه فنی بلان شغللنوچیلرکا تذکرة تألیف قیلوب اصطلاحات جغرافیه دیب اسم بیرلدی المؤلف الحقیر ابن ملا عبد النصیر الشردانی

١٣٠٧ سنهٔ هجریه

﴿ مقدمة اهمیة جغرافیه ﴾

یعنی زاهد بولوب طاو تیشوکنه کروب یاتماغان آدمکا جغرافیه فنی‌ننك کیراکلکی بیاننده برمقدمه‌در ـ الله تعالی‌ننك ﴿ سیروا فی الارض ﴾ دیکان آیتنده‌کی امر اقتضاسنچه بوتون جهاننی سیر قیلوب هربرده الله تعالی‌ننك آثار قدرتلرینه نظر قیلوب عبرت آلمق هر آحادناس‌کا میسر بولماغانلق جهتندن جغرافیه‌علماسی اوشبوفننده کوب کتابلارتصنیف قیلدیلار بس جغرافیه کتابلارینه نظر صالوب مطالعه قیلغوچی دقیقه شناس آدملر جهان‌سیاحلاری کبك برصولوده بوتون جهاننی سیروتماشا قیلالار واول‌سیر وسلوك معنوی‌که ذاتی وجسمی اوزی ننك خانه‌سنده دیوانی اوستنده منکاً بو فن کتابلارین قاراب یاتقان حالده عقلی وذهنی بلان اطراف عالم‌کا سیر وسیاحت قیلوب نی قدر علم اجمالی حاصل ایتارکه بوتون عمرسیاحتده یورکان آدملرده اول قدرعلمنی احاطه قیلا آلماسلار چونکه همیشه جغرافیه‌کتابلارینه رجوع وممارسه بلان یریوزی‌ننك حصه‌وقطعه‌لاری واول‌قطعه‌لارننك بربرینه نسبتی‌ومناسبتی واوضاعلاری ذهن طاقتاسنه منقوش بولوب برطرفنی یاکه بردیارنی بلورکا حاجت‌بولغانده ذهن طاقتاسنه‌قاراسه درحال‌اول‌طرف‌ننك‌احوالی اجمالا مشاهده

ومحسوس کبك کویاکه اول برلر کوزنك آلدنده کورونوب تورغان شیکللی بولور- ایمدی بر آدم مثلا اوزی تورا تورغان اوبوننك تنمات خارجیه سندن اطرافلارین چیك لرین وکورشی لرین بلماسه - دخی ده مشتملات داخلیه سندن واوبوننك اچنده بولغان لوازماتندان ایشکلرین وبولمه لرین ومیچلرین وحاجتخانه لرین بلماسه اول کمسنه نی کم عیب ایتماس - اما اوشبو اشرف علوم بولغوچی جغرافیه فننه آشنا بولماغان کشی نی بطریق اولی عیب ایتمك تیوش باقچی غافل آدم ایکان دیب تأسف قیلمق تیوش - بس بر آدم مذکور فننی تحصیل ایتوب اسرارینه مطلع بولسه اول کمسنه کا احوال دنیا تماما ظاهر وروشن بولوب حق تعالی ننك مصنوعات عجیبه سنه ومکونات غریبه سنه مطلع بولور وسفر مشقتن چیکمایبچه اویونده یاتوب اطراف عالم ننك حدود اربعه سین بلوب قولنه آرشون وآرقان توتمایبچه براقلق ویاقنلق لارین تخمینا بلوب وبعض خصوصده اسرار دقیقه کا واقف وآشنا بولور *

اصطلاحات جغرافیه

جغرافیه کلمه سی اصلده یونان سوزی بولوب یر یوزی ننك اوصافن بیان قیلغوچی برفن دیمکدر - بوفن نی اینك اوّل وضع قیلغوچی هرمس حکیمدر وبوفن عرب آراسنده بیك قدیمدن معلوم ترسه ایدی - دخی یر یوزی ننك اینك اوّل تصنیف قیلنمش خریطه سی میلاد عیسی دان منك ایکی یوز سنه مقدم برمصر پادشاهسی ننك همتی بلان تصنیف قیلنمش خریطه ایدی لکن اول زمانلارده آلات سفریه وفلکیه کمالات تابقانی یوق ایدی آندان صونك خلفاء عباسیه زماننده هرتورلو علوم وفنون رواجده بولمق جهتندن علماء اسلام اوشبو فنده کوب کتابلار تصنیف قیلدیلار ننا که ٢٩٥ نچی تاریخنده ابو القاسم عبد الله دیکان کمسنه کتاب المسالك والممالك دیکان کتابنی - دخی ٣٠٩ نچی سنه ده ابو اسحاق اصطخری کتاب الاقالیم نی - ینه ٣٣٠ نچی تاریخنده ابو الفرج البغدادی تذکره نی - ینه تاغی ٣٢٧ نچی سنه ده ابن حوقل کتاب المسالك والمفاوز والممالك دیکان کتابلارنی تصنیف قیلدیلار وکذلك یاقوت حموی معجم البلدان - وابو الفداء تقویم البلدان دیکان کتاب لارنی تصنیف قیلدیلار دخی ده بو فن ده ابن الوردی - ومسعودی - وشریف ادریس - وقزوینی - وبهرام دمشقی کبك عالملر کتابلار تصنیف قیلدیلار- بومذکور مصنف لاردان صونك کوب زمانه لار اوتکاچ یاوروپا عالملری بو نفیس فن نی اسلام علماسی ننك تذکره وآثارلرندن اخذ ایتوب همان آرتدرا آرتدرا جغرافیه نی کامل برفن قیلمشلاردر *

﴿ اقسام جعرافیه ﴾

حالا اوشبو جعرافیه فنی بش قسم کا بولنه‌در که اوشبولاردر - جعرافیهٔ ریاضیه - جعرافیهٔ طبیعیه - جعرافیهٔ دینیه - جعرافیهٔ تاریخیه - جعرافیهٔ ادبیه - ودخی جعرافیهٔ سیاسیه‌دیرلر - بس جعرافیهٔ ریاضیه بر فندر که یرننك شکل وهیئتندن وحرکتندن وبولدوزلاردان وکواکب سیاره‌دن بحث قیلور - جعرافیهٔ طبیعیه دخی بر فندر که یرننك اجزاسندان وطبقاتندان وطبقات زرعیه‌سندن وطاولارندن وصولارندان معادن ونباتات لارندان بحث قیلور - دخی جعرافیهٔ دینیه دیرلر بر فندر که جعرافیه حسبنچه بر بر ولایت خلقی ننك دین ودیانتلری وهم مذهبلری خصوصندان بحث قیلور - جعرافیهٔ ادبیه دخی بر فندر که یریوزنده ترکلك قیلغوچی آدملرننك آداب واخلاق وعادات وطبایعلارندان بحث قیلور - جعرافیهٔ سیاسیه دخی بر فندر که تدبیر امور مملکت واحکام ونظام لاری حقنده ودخی مملکت ننك تقسیم وحصه‌لاری حقنده بحث قیلور - بنه جعرافیهٔ تاریخیه بر فندر که بر مملکت ودیار اوزرینه تورلو زمانلارده واقع بولغان احوالات وحوادث وتغیرات دان بحث قیلور *

﴿ تناسل بنی آدم ﴾

ایمدی بوتون بر یوزنده ترکلك قیلغوچی هر بر آحاد ناس باری آدم علیه السلام دان کیلگان برکنه نسلدندر - آدم زاد ذی عقل بر ذات بولمق جهتندن اوزین اوزی اسی‌دن وصالقوندان صاقلاب هرقایده ترکلك قیلابله‌در وهر قایده بولسه‌ده اوزی ننك تربیه ومعیشتنه سبب ووسیله تابماغه قادردر - کرچه آدم زاد بر نسلدان جابولکان خلق بولسه‌لارده مرور ایام سببلی هر نسل ننك اسملری اوزینه مخصوص بر اسم بولوب حالا مشهورلری بش نسلدر اوّل قاوقس نسلیدر قفقازیه تعبیر قیلنور - ۲ نچی مغول نسلیدر - ۳ نچی حبش نسلیدر - ۴ نچی امیریقا نسلیدر - دخی ٥ نچی مالای یا که مالابار نسلیدر - بس قوقس نسلی ننك تنلری آق - باش سویاکی اورونچه - اوزون ویومشاق ساچلی - قوبوصقاللی - ضور کوزلی - اورطابویلی بولورلار - مغول نسلی ننك قیافتلری بودر که تنلری قاراسیمان صارغلت توسلی - باش سویاکی مربع - یوزی کینك - کوزی کیچکنه - سیراك ساچلی وسیراك صقاللی - اورطا بویلی - گاوده‌سی اوزونچه بیلدن توبان قسقه * حبش نسلی یا که زنج نسلی افریقه نسلی دیب هم اینولور آلارنی غالبا سودان تسمیه قیلنور قارا تنلی - بودوره

ساچلی - قالون ایرنلی اوزون بویلی طازا ومحکم خلقدر - امیریقه نسلی تنلری باقر توسلی قزغات بولور - باش سویاکی مخروطی - کینک بورونلی ضور آوزلی بولورلار - دخی مذکور بش نسل کا مخصوص بش تورلو تلدر هر قایسی ننك تل لری بر برینه مشابهتی حیثیتندن آلتی قسم کا بولنه در *

اصول السنه

یعنی تل لرننك اصلی ومنشائی - هند تلی اصل بیك قدیمکی فارسی تلیدر هندوس تلی قزلباش تل لری ننك اصلی سانکریت تلی دیب آتالور ایدی حالا یاوروپا تلی اوشبو تلدن ظهور ایتمشدر مثلا صقالبه وجیرمان وروماﻥ تل لری کبك - صقالبه لغتندن روس لغتی وله لغتی ظهور ایتمشدر - ۲ نچی سامیه یعنی سام بن نوح علیه السلام غه نسبت ایتوب سامیه دیرلر که عرب عبری سریانی ارمن وفینیکیه وماور تل لری در - ۳ نچی یونان تلی در اکاچان فرنك ایسپانیا ایتالیه تل لری یونان تلندن ظهور ایتمشدر - ۴ نچی مغول تلی یا که قالمق تلی (امامغول وتاتار بر توغمه نسل لردر) اویغور تلی دیکان بر لغت قدیمه دن توروك - تاتار - تبت - مانجور تل لری ظهور ایتدی - ۵ نچی حبشه تلی در که سودان خلقی ننك لغتی هوتنتوت قافرار وهم افریقه ننك ایچنده کوب تورلو تل لر باردر باریسی ده حام بن نوح علیه السلام دان در - ۶ نچی مالای لغتی در یا که مالابار لغتی هند جزیره لرننك پاپوا دخی یانکازیلاندیه خلقی ننك تل لری در *

مدنیة وغیره

یر یوزنده ترکلك قیلغوچی خلقلار معیشت لری ننك کیفیتنه نظرا اوچ درجه بولادر که اوشبولاردر : وحشی - کوچمه - متمدن - ایمدی وحشی خلق دیب ایتورلر شوندای خلقدر که یورط سز برسز آول سز اورمانلارده وطاو آرالارنده ومغاره لرده ترکلك قیلورلار دین ودیانت - ادب وارکان بلماس لر مثلا افریقه ده امیریقه ده هم پاپوا جزیره لرنده حالا موندای خلقلار باردر حتی بعض لری آدم آشاوچیلاری ده بار دیب روایت قیلالار - کوچمه خلق دیب ایتورلر کیز دن یاصاغان ایولرده تورورلار حیوان تربیه قیلوب وحیوان آصراب ترکلك قیلورلار قرغز خلقی کبك - متمدن یا که مدنیتلی خلق دیرلر آول لارده وشهرلرده ترکلك قیلغوچی خلقلاردر شرع ونظام موجبنچه دین ودیانتنه استقامتلی بولوب معیشت قیلغوچی خلقلاردر * دیانت حسبنچه اعتبار قیلساق یر یوزننك کی

خلق اسلام یاکه حریستیان یاکه مجوسی درلر یعنی مسلمانلار ونصارالار ومجوسی‌لردر ـ اما مجوسی دیکان خلق هر اطرافغه تارقالغان بیك کوب تورلو طائفه‌لردر دیانت وعبادت‌لرنی تورلوچه در مثلا صنم‌غه آی‌غه قویاش‌قه یاکه بر بر تورلو حیوان‌غه حتی صوغه تابنوچی‌لارده باردر *

مملکت وپادشاه‌لق

بر ولایت‌ده یاکه بر دیارده جیولوب تورغوچی خلقلار بر نظام واحکام‌کا مطیع بولوب ووضع قیلنمش شرع‌لری موجبنچه ترکلك قیلسه‌لار آنی مملکت دیب آطالادر بس بر بر قوم بر قانون ونظام تحتنه جیولاینچه مملکت هیئتنه کرا آلمایدر ـ اما تدبیر امور مملکت‌ننك کیفیتنه وروشنه قاراغانده مملکت‌ننك اداره‌سی ایکی تورلو بولادرکه بر مستقل پادشاه‌ننك تحت حکومتنده بولور یاکه جمهور اتفاقیه حکومتنده بولور بس مملکت‌ننك مدبری ومملکت‌نی بیلاب تورغوچی تورلو لقب بلان آطالادر مثلا ـ سلطان ـ امیر ـ خان ـ پادشاه ـ حکمدار وهم ایپراطور دیب ملقب بولور ـ اکر مملکت جمهور اتفاقیه تدبیرنده بولسه پادشاه اورننه قایم مقام بولغوچی آدمنی برنیچه یل‌غه مملکت خلقی طرفندان صایلانوب قویولادر دیوان خانه‌ده صدرنشین اول صایلانمش آدم بولادر ـ مقر حکومت ـ مرکز حکومت ـ پای تحت یاکه تحت شهری دیرلر یاکه کرسی حکومت دیرلر پادشاه تورا تورغان شهردر ـ ولایت شهری یاکه مرکز اداره دیرلر بر ولایتننك والیسی تورا تورغان اولوغ شهربدر *

یر کره‌سی

کره دیب اینورلر توکاراك ویوموری نرسه‌نی - بر کروی‌الشکل دیرلر یر افلیسون روشلی توکاراك نرسه دیمکدر چونکه بو زمانه‌ننك جعرافیه علماسی اتفاق قیلمشلاردرکه بر کروی‌الشکل‌در - برننك صورتن کورساته تورغان کره نی آغاچدان یا که کاغزدن یاصایلار خربطه٬ مجسمه تسمیه قیلنور

صورتی اوشبودر

اوشبو جعرافیه فننده مذکور کره٬ مجسمه‌نی استعمال قیلابلمك لازمدر چونکه اوشبو کره غایت‌فایدالی‌بر آلتدر بوکره‌دن شهرننك عرض درجه‌سین بلاسن -

قطب‌ننك وشمس‌ننك ارتفاعن بلاسن - نصف نهارنی چغارا بلاسن درجهٔ شمس‌نی تاباسن - وقویاش بایوین وهم چقوین بلورسن - مذکور کرهٔ مجسمه‌ننك بوقاری باشین قطب شمالی توبان باشین قطب جنوبی دیب آطالور *

جغرافیه خریطه‌سی

بر یوزین کورسانه تورغان کاغزنی خریطه دیرلر - یر یوزی بش قطعه‌غه بولنه‌در اول بش قطعه اوشبولاردر آزیه آفستراليه آفریقه امیریقه قطعه‌لاری‌در - وبو بش قطعه‌نی بش خریطه اینوب یاصالادر - بوتون بر یوزین کورسانه تورغان خریطه‌نی خریطهٔ عمومیه دیرلر - برننك بر اولوشین یاکه بر مملکت‌نی یاکه برولایت‌نی کورسانه تورغان خریطه‌نی خریطهٔ خصوصیه دیرلر - ایمدی یر یوزی‌ننك دورت اولوشندن بر اولوشی قورو یرلردر وقالغان اوچ اولوشی دینکزلر وصولاردر *

اصول اطراف عالم

اصل طرفلار دورت‌در - شمال - جنوب - مشرق - مغرب دیرلر یعنی‌تون یاغی طرفی - توشلك طرفی - قویاش چیغوش طرفی - قویاش بایوش طرفیدر - مثلا

ینه مذکور دورت طرفننك آراسنده دخی دورت طرف فرض قیلنسه سکز طرف چیقار ــ ۱ طرف هم ۳۲ طرف‌قه‌چه بیله

ایمدی جغرافیه‌گا متعلق اصطلاحاتدان درکه آطاو دیرلر دینگز ایچنده اطرافی صو بولوب صودان چیغوب تورغان قورو یرلردر که صورتی اوشبودر ــ عربچه جزیره تسمیه قیلنور *

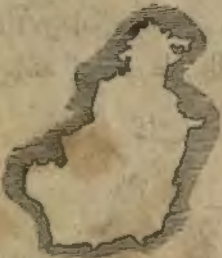

آطاو

بورنیو آطاوی

یارطی آطاو دیگانمز شول قورو یردر که کوبراك اطرافی دینگز وصو بولوب بر طرفی غنه قورو یرگا توتاشقان بولور عربچه مونی نصف جزیره یا که شبه جزیره دیب آطالادر

صورتی اوشبودر

یارطی آطاو

جغرافیه اصطلاحنده ئل دیب ایتورلر یارطی آطاوننك قورو برکا توتاشقان تارغنه یری‌در عربچه برزخ دیب ایتورلر اکرده بوموینون دیب آطالسه هم جایزدر صورتی اوشبودر

بوغاز دیب آطالادر ایکی دینکز بر برینه قوشولغان طارغنه یری یاکه دینکزدن بر جرماققه کرا تورغان طارغنه یری صورتی اوشبودر

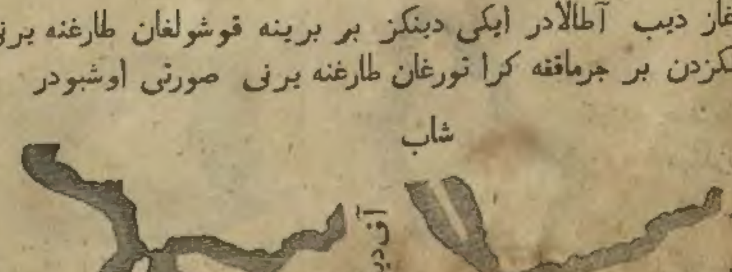

بورون دیکان‌نرسه جغرافیه اصطلاحنچه قورو یرننك بر دینکز ایچنه تابا کروب تورغان یرلری‌در عربچه دخی انف آطالور

صورتی بودر

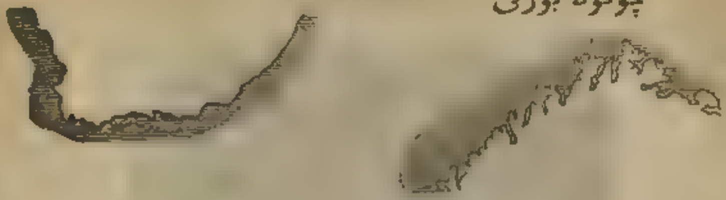

بر یوزنده اورمانسز طاوسز یاتل مچانلك وتیکز یرلرنی بولون دیب ایتورلر اما صوسز اولن‌سز بیجان‌سز قوملق یرلرنی چول وصحرا تسمیه قیلنور- قورو یرلرننك بیوك بیوك تورغان یرلربنه طاو دیرلر عرب‌چه جبل آطالور - صورتی اوشبودر

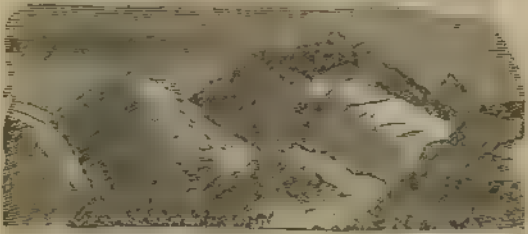

صرت طاولار یاکه طاو صرت‌لاری دیرلر طاولار بر برینه توتاشوب یراق مسافت‌لرکا چاقلی ضوزولوب بارغان طاولاردر عرب‌چه جبل مسلسل دیرلر خریطه‌لارده اوشبو صورنده کورساتوله‌در

قاوقاس طاولاری

اوط طاوی دیب ایندلر نوبه‌سندن همیشه اوط وتوتون چیغوب توروور کاها اریکان معدنلر آغوب چیغار عرب‌چه برکن آطالور

صورتی بودر

اوط طاوی

سونکان اوط طاوی

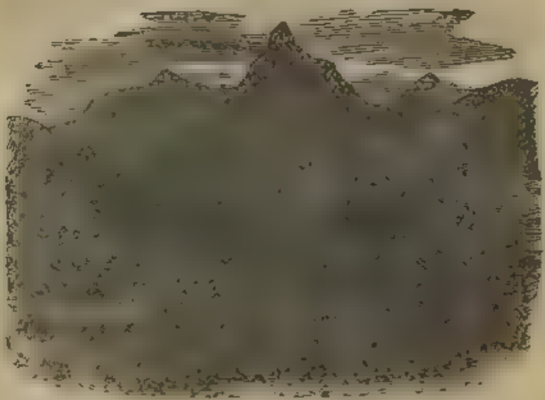

ایکی طاو آراسنده اونه تورغان طاربرلربولادر آنی اونلاوك‌دیرلر جغرافیه اصطلاحنچه - آننك دخی صورتی اوشبودر

اونلاوك اونلاوك

فورو برننك دینکزکا یاکه درباعه باروب توقناغان یرنی یاقا یاکه بار دیرلر مثلا دینکز یاقاسی کول یاقاسی دیب اینه‌مز عربچه ساحل آطالور اوشبو صورنده

یرماق یاکه جرماق دیکانمزدن مراد فورو یرکانا باجرنوب کرکان کول کبك صولاردر اوشبو صورنده .

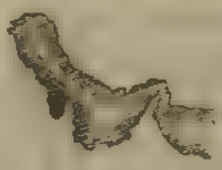

لیمان دیب اینورلر نولغون وقت‌لارده وبوز آقغان وقت‌لارده کیمه‌لرنی وکارابلارنی صاقلار اوچون کول شیکللی اینوب دینکز یاکه ایدل چیتنه فازوب یاصارلار اوشبو زوشچه

جعرافیه اصطلاحنده جلغه دیب اینورلر فورو برده برافدان آغوب دینکزکا یاکه برکولکا یاکه ایکنچی بر جلغه‌غه فوشولا تورغان صودر عربچه نهر

دیرلر ودخی جلغه‌ننك ابتداسین وباشین برچشمه دیمر عرب‌چه منبع آطالور وجلغه‌ننك دینکزکا قوشولغان یربن تاماق دیب تسمیه قیلنور عرب‌چه مصب‌در صورتی بودر

هر بر کره ـ طولا وعرضا یعنی بوی‌غه وآرقلی‌غه اوچ یوز آلتمش حصه‌غه بولنه‌در کذلك کرهٔ ارض یعنی یر کره‌سی طولا وعرضا اوچ یوز آلتمش حصه‌غه بولنه‌در کرهٔ مجسمه‌لرده وکرهٔ مسطحه‌لارده وکیراك ایسه خریطه‌لارده بولسون اوشبو مذکور حصه‌لارنی درجه تسمیه قیلنور یعنی کرهٔ ارض طولا وعرضا ۳۶۰ درجه‌کا تقسیم قیلنه‌در هر بر اوروننك وضعنه کوره طول درجه‌سی خط نصف نهار یاکه دائرهٔ نصف نهار تسمیه قیلنور اوشبو صورتده

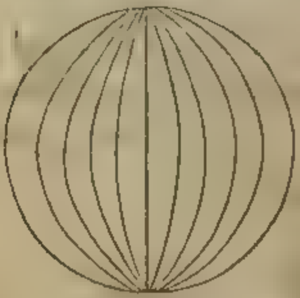

طول درجه‌لری

عرض درجه‌لری

وینه کرهٔ ارض‌ننك صورتن یارطی‌سین بر کاغزکا ایکنچی یارطی‌سین آننك یاننه آیروب ینشه قویوب یاصایلار مونی کرهٔ مسطحه دیب تسمیه قیلنور بولارنی یعنی بو ایکی نصف کره‌نی اورطاسندان آرقلی‌غه تارتولغان صزقنی خط استوا دیرلر ـ هکذا

کره ٔ مسطحه

جغرافیه حسبنجه برفلان شهر قایسی درجه‌ده واقع ایکانن بلمك اوچون اولا
اول شهرننك عرضن یعنی خط استوادان نی قدر یراقلغین ونیچه درجه ایکانن
بلوب آندان صونك طولین یعنی اول شهرننك مبدأ طولدن نیچه درجه

مشرقده‌تابا ایکانن بلمك کیراك ـ موندان فهملاندی‌که عرض درجه‌لری‌ننك حسابی خط استوادان وطول درجه‌لری‌ننك‌حسابی مبدأ طولدن حسابلانادرکه طول درجه‌لری‌ننك حسابی جزایر خالداتدان ابتدا قیلنه‌در

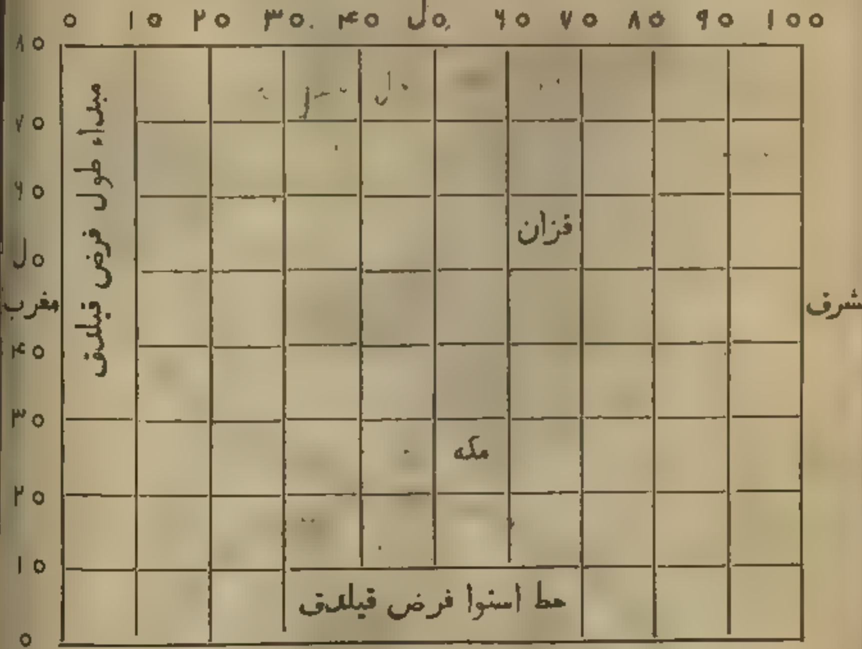

کول‌دیب ایتورلر جمیع اطرافی قورو یر بولوب آقمایتچه تبك تورا تورغان صودر عربچه بحیره دیرلر صورتی بودر

کول

جغرافیه‌اصطلاحنچه دینکزلر ایکی‌تورلو بولادر طش‌دینکز دخی ایچ‌دینکز دیرلر اما طش‌دینکز دیکانمز شولدرکه مذکوریرننك اوچ اولوشنی‌قابلاغان آچی وتوزلو صولاردر مثلا اولوغ محیط دینکزی ـ مغرب محیط دینکزی ـ هند محیط دینکزی ـ شمال بوز دینکزی ـ جنوب بوز دینکزی ـ عربچه هم اسملرین ایشت‌که اوشبولاردر بحر محیط کبیر بحر محیط غربی بحر محیط هندی بحر منجمد شمالی بحر منجمد جنوبی دیرلر

ینه ایچ دینکز دیب ایته‌لر قورو یرننك ایچ طرفلارنده بولغوچی کچراك دینکزلردر ینه محیط دینکزینه یاکه غیربر اولوغ دینکزکا تعلق‌سز بولور مثلا

استرخان دینکزی آرال دینکزی بایقال دیکزی دیرلر اوشبودر صورتی

ینه بسدان حریطهٔ عمومیه دکانمزنی عادتده ایکی نصف دائره ایجنه ترسیم قیلالارده کرهٔ مسطحه تسمیه قیلالار لکن بوکیفیتده یاصالسه قطب لاری حبولوب کیله در خریطه ده هر برنده برافنق یاقنلق برابر بولمایدر شول جهتدن بو کتاب ننك آخرنده برننك بسیط بولق کیفیتنده یاصالغان خریطهٔ عمومیة بولور مبتدیلرکا فهملانمك اوچون موافقراکدر

کرداب لار

جونکه محیط دینکزلری همیشه آغوب وحرکتنوب نورادر بعض برنده خط استوا بوینچه وبعض یرلرنده شمالدن جنوبکا وبعض برلرنده جنوبدن شمالکا آغادر - ایکی مخالف آغوم بولوقسه کرداب لار حاصل بولادر - کتاب ننك آخرنداغی خریطهٔ عمومیه کا نظر قیلکه کردابلار ودینکزلرننك آغومی بیان قیلنمشدر - کرداب صورتی اوشبودر

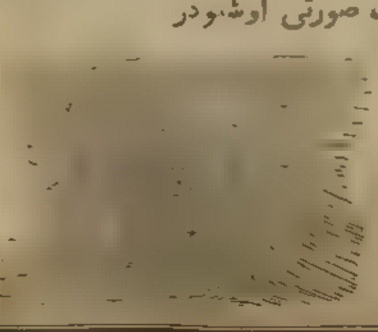

کرداب صورتی

ایکی بر برینه مخالف آغوم اوچراشقان یرده صو بورانکاده ایلانوب تورغان شیکللی ایلانه‌در بنا کاه کیمه یاکه غیرنرسه کرداب‌قه توغری کیلسه هیچ قایتوب چغا آلمایتچه ایلانوب تورادر کاهادینکز توبنه توشوب کیته‌در بو گردابلار بولاٌدر اسکاندیناویه‌ننك شمال عربی سنك امید بورنی قاتنك پاطاغونیه‌قاتنك یاپونیه قاتنك*

مقدمة اخری

معلوم اولا که ـ یاوروپا مصنفلاری‌ننك دأبی وعادتی اوزره اوزلری‌ننك معیشت وترکلك قیلوب توراتورغان یرلری بولغی جهتندن جغرافیه کتابلارنده یاوروپای مقدم کیتوره‌لر ـ یاوروپاننك یرلری منبت ومحصولدار وبرکتلی وهم یاوروپا خلقنك هنر ومعرفت وصنعت کوب دیب ظن قیلوب یاوروپانی مقدم کیتروبی اولی کوره‌لر ـ اما آزیه قطعه‌سی‌ننك توپراغی اضعافا مضاعفه منبت وبرکتلی ایکاننه هیچ کم انکار قیلماس ـ جمیع عطریات آنده‌در جمیع دوائی نباتات آنده‌در اوزلرینه علوم وفنون آزیه طرفندان حاصل بولدی علم تواریخ آزیه‌دن چقدی آزیه بولماسه دنیاده تواریخ ده بولماس ایدی ـ دخی ده یاوروپا خلقنده هنر وصنعت کوب دیسه‌لرده هنر وصنعت دیکانلری تورغای حیله‌دن عبارتدر ـ اما آدم زادننك یریوزینه اوّل قدم باصماقلغی جهتندن دخی اولاد آدم‌ننك یر یوزینه انتشاری آزیه‌طرفندان بولغانلقی اوچون آزیه‌نی مقدم کیتورمك اولی واحق ایدی چونکه افضل وشریف جایلار همه‌سی آزیه‌ده‌در بیت الله الحرام آنده‌در ـ دین اسلام آندان منتشر بولدی ـ خلفاٴ راشدین واصحاب کزین آنده ایدیلر ـ دخی حضرت ابراهیم علیه السلام خلقنی اول برکا دعوت قیلدی ـ ودخی قرآنده ذکر ایتلکان یرلر آزیه قطعه‌سنده‌در مثلا احقاف بئر معطله قصر مشید بیوت فارهین طور سینا مداین شعیب مکهٴ مکرمه مدینهٴ منوره مسجد اقصی قدس شریف آنده‌در ـ خاتم الانبیاء آندان ظهور ایتدی ـ دخی ده علوم وفنون‌ننك خصوصا علم احکام شرایع‌ننك قایناغان یری بغداد وبصره وکوفه شهرلری‌ننك ایدی که آلار آزیه قطعه‌سنده‌در ایمدی اوشبو رساله‌مز بش باب اوزرینه تصنیف قیلنوب اوّلکی باب آزیه بیاننده ایکنچی باب آفستralیه بیاننده اوچونچی باب آفریقه بیاننده دورتنچی باب یاوروپا بیاننده بشنچی باب آمیریقه بیاننده‌در *

اوّلکی باب آزیه قطعه‌سی بیاننده

آزیه یاکه آسیا دیکان سوزننك وجه تسمیه‌سی حقنده اختلاف بولسه‌ده یاکه

آلای یاکه بولای دیب ایتکونچه حزما اسیا نوح علیه السلام اوعلی یافث‌ننك خاتونی‌ننك اسمیدرکه بر یوزی‌ننك بر قطعه‌سی آننك اسمی بلان تسمیه قیلنمشدر کذا فی معان الفکر *

﴿ آزیه قطعه‌سی‌ننك صورلغی وحدودی ﴾

آزیه قطعه سی سکز یوز اون ملك مربع میل‌در ۱ درجه عرض شمالیدن ۷۸ درجه عرض شمالی‌کاقدر ـ ۴۴ درجه طول شرقیدن ۲۰۸ درجه طول شرقی‌کا قدردر آزیه‌ده سکز یوز میلیون خلق باردر ـ آزیه قطعه‌سی‌ننك حدودی یعنی چیك‌لری شمال طرفنده بحر منجمد شمالیدر ودخی جنوب طرفنك هندستان دینکزی‌در بینکال جرماغی مالاقا بوغازی ـ دخی فارس دینکزی‌در وکذلك باب المندب بوغازیدر ـ مشرق طرفی اولوغ محیط دینکزی ـ بیرنك جرماغی اوخوط وهم یاپون دینکزلری‌در ـ مغرب طرفنده آزیه آفریقه‌دان آیرولادر سویس قنالی هم شاب دینکزی بلان ـ ودخی آزیه یاوروپادان آیرولادر اورال طاولاری وهم قاوقس طاولاری بلان *

﴿ آزیه قطعه‌سنده طاولار ﴾

آزیه قطعه سی‌ننك هر اطرافنده کوب بیوك بیوك طاولار باردر مثلاً آلتای طاولاری دیرلر ابتدا بوطاومشرق بورنوندان آلما طاولاری اسمی بلان باشلانوب قطای مملکتی‌ننك شمالندن کیلوب سمرقند قرینده بللور طاوینه توتاشادر ـ آندان هند وقوطاوی ـ دخی حیمالای طاوی دیرلر قطای بلان هندستان آراسندان اوزار ـ دخی قوانلك‌لونك طاوی تبت بلان کاشغر آراسنده‌در دخی قاوقس طاولاری واورال طاولاری‌در *

﴿ آزیه قطعه‌سی‌ننك جلغه‌لاری ﴾

دخی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی جلغه‌لار هم کول‌لر بالکلیه یاوروپا جلغه‌لارینه وکول‌لرینه باشقه‌در ـ آزیه قطعه‌سنده اولوغ جلغه‌لار بیك کوبدر کوبراك جلغه‌لاری آلطای طاولارندان وآلما طاولارندان بحر منجمد شمالی‌کا اعادر اینك مشهورلری اوب جلغه‌سی وهم ایرطش جلغه‌سی ودخی طونکغوص جلغه‌سی وهم لینا جلغه‌سی‌در بحر منجمد شمالی‌کا آعادر ـ بنه آمور جلغه‌سی عوانعو یانسیکیان قطای ایچندن آغوب بحر محیط کبیرکا توشه‌در ـ قامبوجا جلغه‌سی دخی ایراباد براهمایوطرا ـ هانکس جلغه‌لاری بینکال جرماغنه آعادر ـ هند

جلغه‌سی عربستان دینکزینه آعادر ودخی فرات وهم دجله جلغه‌لاری ارض روم طرفندان کیلوب فارس جرماغنه آعادر *
ینه آزیه قطعه‌سنده کول قبیلندن‌درکه استرحان دینکزی آطالور بوتون بر یورنده برنوزلی کوللدر – ینه آرال کولی یاکه آرال‌دینکزی ضورلغنه کوره بودحی دینکز آطلادر صر دریا وهم عمو دریا حلغه‌لاری اوسو آرال‌کولنه آعادر – ینه بایقال کولی سر یاغنده دنیاده برتیران کوللدر مذکور بایقال کولی اورننده قدیم بایقال دیکان شهر بار ایمسْ دیب روایت‌لر باردر ینه بلقش کولی ترکستان ولاینده‌در ینه لوط کولی قدس‌شریف طرفنده ودخی وان کولی ارمنستان طرفنده *

آزیه قطعه‌سنداغی مملکت‌لر

آزیه قطعه‌سی یر یوزی‌ننك باشقه قطعه‌لارینه قاراغانده اولوغراق وخلقی کوبراك وهم‌توزوکراکدر هرتورلو جیمش وهرتورلوعطریات وخوش‌ایسلی نرسه‌لر آزیه‌طرفندان چیقادر – معادن‌دن آلتون کموش قورغاشین تیمور باقر – ودخی‌اصل طاشلاردان آلماس یاقوت لعل مرحان انجو فیروزه – ایمدی آزیه قطعه‌سی اون ایکی مملکت‌دن عبارتدرکه *

اولکیسی عثمانیه مملکتیدر

آزیه قطعه‌سنده عثمانیه مملکتنه تابع ولایت‌لر آناطول – جزیره – سوریا – جزیرة العرب وغیرلری بس آناطول مملکتی‌ننك چیکلری شمال طرفی قارا دینکز جنوب طرفی عربستان وهم آق دینکز – مشرق طرفی ایران‌مملکتی مغرب طرفی مرمر دینکزی وآطاولار دینکزی در – اون‌بش میلیونلاب‌خلقی باردر اون میلیون مسلمان قالغانی تورلو جنسدن‌در مذکور آناطول مملکتی اون یدی ولایت‌در *
اوّل کوتاهیه ولایتی‌درکه اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی بروسا شهریدرکه ۲۸ درجه ۸ ل دقیقه طول‌شرقی – ۵ ۴ درجه ۲۷ دقیقه عرض‌شمالیده واقعدر قدیم زمان سلاطین عثمانیه‌ننك تخت شهری‌ایدی – آلتمس منك خلقی‌بار *
۲ نچی‌سی آیدین ولایتیدر اولوغ شهری ومرکزاداره‌سی ازمیرشهری‌در – حالا ایلك مشهور ومعمور شهردر ۵ ل ۱ منك خلقی بار کوبراکی اسلامدر – اولوغ سودا شهری‌در *
۳ نچی قونیه ولایتیدرکه اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی قونیه کولی قربنده

بولعوچی قونیه شوریدر - قدیم زمانده سلاطین سلجوقیه ننك تخت شوری ایدی ۸۰۰ منك *
۵ نچی انقره ولایتیدر اولوغ شوری وهم مرکز اداره‌سی انقره شهریدر ۲۰۰ منك خلقی بار ۳۹ درجه عرض شمالیده واقعدر *
۱ نچی سی قسطمونی ولایتی درکه اولوغ شوری قسطمون شهری در اداره مرکزه‌سی در *
۶ نچی‌سی طرابزون ولایتیدر - بو ولایت ننك اولوغ شوری ومرکزه اداره‌سی قارا دیکز قراینده طرابزون دیکان شهردر برمیلیون قدر خلقی بار - ۱۸ مسجد شریف بار سلاطین عثمانیه‌دن سلطان محمد حان فتح قیلمشدر *
۷ نچی‌سی سیواس ولایتیدر اولوغ شوری ومرکزه اداره‌سی قزل‌ایرماق دیکان حلقه یاننده سیواس شوری‌در - اوشبو سیواس شهرین سید بطال‌غازی فتح قیلمشدر دیب روایت‌لر بار ۳۸ - ۳۹ ع ل ۳ ط *
۸ نچی‌سی ارض روم ولایتی‌درکه مرکز اداره‌سی ارض‌روم یاکه ارزن‌الروم شهریدر بو ولایتده برمیلیون ایکی یوز منك‌لب خلق باردر وبو ارض‌روم کردستان دیارندان برقطعه‌در *
۹ نچی‌سی دیاربکر ولایتی - جزیرة ولایتی دیب هم آطالادر بو ولایت فرات چاغه سی بلان دجله چاغه‌سی آراسنداغی اینك نفیس یرلردر هر انواع جیمش فراوان‌در - اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی قرامید یاکه آمد شهری‌در دیار بکر شهری دیب هم ایتورلر ۳۷ درجه ۱ل دقیقه عرض شمالیده واقعدر قدیم زمانده جزیره ولایتنده عرب خلفلاری ترکالك قیلمشلار ایدی - یمن دیارنده مشهور سیل العرم واقعه‌سندن صونك عرب قبیله‌لرندن ربیعه نکر وهم مصردکان عرب‌لر کیلوب مونده اورناشقانلاردر دیاربکر دیملك آندان قالغاندر - دیار بکر ولایتنده نصیبین شوری براولوغ شهردر بونصیبین‌نك یاقننده - قرآنده مذکور نوح علیه السلام ننك کیمه‌سی توقتاغان مشهور جودی طاوی باردر بوطاوننك بریاغنده ثمانین دیکان برقریة واقع بولمش‌درکه نوح علیه السلام کیمه‌سندن ۸۰ نفر آدم چیقوب بو برده قرار قیلمشلاردر *
۱۰ نچی‌سی بدلیس ولایتی‌در اولوغ شهری ومرکزه اداره‌سی بدلیس شهریدر ارض روم ولایتنه ملحقدر *
۱۱ نچی‌سی آطنه ولایتی درکه اسع ایل دیرلر اولوغ شهری دخی آطنه شهری‌در *
۱۲ نچی‌سی وان ولایتی‌درکه مرکز اداره‌سی وان کولی یاننده وان شهری‌در ۳۹ درجه طول شرقیده ۱ع درجه عرض شمالیده واقع برشهردر *
۱۳ نچی‌سی ادنه ولایتی‌در مرکز اداره‌سی آق دینکز قراینده غایت ایکوننك

ومحصوللار برده ادنه دیکان اولوغ شهردر یدی یوزمنك خلقی بار- بوشهر قزل حصار دیب هم آطالادر *

۱۴ نچی سی حلب ولایتی‌در مرکز اداره‌سی حلب الشهبا دیکان اولوغ شهردر

۱۵ نچی سی سوریا ولایتی‌در شام ولایتی دیب هم حابز- اولوغ شهری دمشق شام شهریدر ۳۳ درجه ۲۵ دقیقه عرض شمالیده واقع بیك قدیمکی شهردر هجرت ۱۴ نچی سنه‌سی حضرت عمر خلافتنده فتح قیلنمشدر برمیلیون ایکی یوز منك خلقی بار - خلفاء امویه‌نینك دار الخلافه‌لری ایدی قدیم زمانده شام قلچلاری مشهور ایدی -

۱۶ نچی سی بغداد ولایتی‌در مرکز ولایت بغداد شهریدر بوتون عالمده مشهور شهردر- بوولایتده ۲ میلیون خلق باردر- خلفا زماننده مدینة السلام تسمیه‌قیلنمش ایدی بغداد ۳۳-۱۹ هم ۲۶-۲۶ ده یوز منك کشی‌بار بر شهردر *

۱۷ نچی سی بصره ولایتیدرکه اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی هم بصره شهری‌در *

﴿ ایکنچی جزیرة العرب ﴾

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکتلرنینك ایکنچی‌سی جزیرة العرب مملکتی‌در وهم عربستان مملکتی دیب ده ایتوله‌در - عربستان مملکتی‌نینك چیکلری شمال طرفی فلسطین وهم شام صحراسی - جنوب طرفی بحر هندی - مشرق طرفی بحر فارس - مغرب طرفی شاب دینکزی وباب المندب بوغازیدر ۱۲ درجه یاریم عرض شمالیدن ل۳ درجه عرض شمالی‌کا قدر ممتددر - سطحی بر میلیون‌ده یوز منك مربع میلدر ۱۲ میلیون خلقی بار - عربستان مملکتی بش ناحیه‌کا یاکه بش ولایت‌کا بولنه‌درکه اوشبولاردر- یمن - تهامه - حجاز- نجد- یمامه‌در - ایمدی جمیع اهل اسلام اوچون تبرك اورونلار عربستان مملکتنده‌در - بر آز تفصیل یازمق تیوش *

﴿ جزیرة العرب‌نینك جغرافیه‌ٔ طبیعیه‌سی ﴾

جزیرة العرب‌نینك کوب یرلری چول وصحرادان عبارتدر یعنی اولن‌سز وصوسز طاشلق وقوملق یرلردر یغمورلار بیك آز بولادر وطاولق یرلری وچوقور یرلری کوبدر - عربستان طاولاریدان برسی شراة طاوی دیرلر صرت طاولاردر سویس جرماغی قربنده عقبه دیکان یردن باشلانوب شاب دینکزندن قرق میل قدر یردن باب المندب‌کاچه بارادر آندان مشرقه

تابا میل قیلوب یمن وعمان آرقلی فارس جرماغین کیچوب فرات جنغه‌سی ننك تماغمه ایرشه‌در ینه ایکنچی طو مدینهٔ منوّره ننك مشرعنده جبل طی دیکان صرت طاو باردرکه اجا وهم سلما دیکان سعبه‌لری باردر ـ ینه اوچونچی جبل عارض دیکان صرت طاو یمن طرفندان فارس جرماغنه تابا باروب تماینلنه‌در ـ بوطاودان نفیس صولی چیشمه‌لر وجلغه‌لار آغوب اطرافی نفیس اولن وچیچك لر وانواع عطر بتلار بلان مزیندر حجر ویمامه شهرلری اول طاونینك قربنده نفیس جایلاردر ـ ینه مدینهٔ منوّره ننك شمالنده مشهور احد طاوی *

عربستان مملکتنده کیمه یورورلك اولوغ جلغه‌لار یوقدر لکن طاولارندان کیراك جلغه‌لاری آغادر لکن کوبوسی دینکزکا باروب یتمای‌در هواسی قورولق وتغموزلاری آزلق بلان یرکا سنکوب بته‌در باری یمن ولایتنده ودخی بلاد مهره‌ده برایکی جلغه عمان دینکزینه آغادر *

طاولق یرلرنده عربستان ننك هواسی بر ازمعتدل راك اما صحرالارنده وتیکز یرلرنده غایت اسی بولادر صووق وقتلارده‌ده صوقانارلق صووقلار بولغانی یوقدر ـ عربستان صحرالارنده اولن بیك آزاوسه‌در اوسکانی‌ده سموم جیلی بلان کویوب کیته‌در *

عربستان ننك منبت وبرکتلی یرلرنده نباتات جنسندن کوب ونفیس جایلاری‌ده باردر ـ عربستان ننك محصولاتندان ـ مقل ازرق ـ سکوت آغاچی ـ اوربك ـ آلما ـ آبوا ـ لیمون ـ انجیر ـ نارجیل ـ موز صمغ آغاچی طلح آطالور ـ انار ـ بادام ـ فستق ـ تمرهندی ـ خرما ـ فنا ـ زنجبیل ـ وهم نرکس ـ بنفسج ـ کل ـ شقایق ـ حرام ـ یاسمین ـ وهم نیلوفر چیچك لری ـ ودخی ایکون آشلقندان ـ بوغدای ـ آربا ـ ماش ـ وهم قهوه ـ مازو ـ بهربه ـ صبر *

وینه عربستان ننك حیواناتندان عرب آطلاری ننك شهرتی عالمده معلومدر وهم تویه‌لری کذلك مشهور عالمدر تعریف حاجت توکل ـ ینه ایشاك ـ قوی ـ کچه ـ صحرا اوکوزی ـ صحرا ایشاکی ـ صحرا کچه‌سی ـ قویان ـ آرسلان ـ قپلان ـ صرتلان ـ بوری ـ تولکی ـ ودخی ضررلی مایمون لار ـ ودخی عربستان ننك قوشلارندان ـ تویه‌قوشی ـ قطا ـ باغرتلان ـ کك لك ـ طوغان کروان ـ بالقچل ـ طورنا ـ طوی ـ کوکارچن ـ کرکس ـ طوشانچل ـ هدهد ـ قارغه ـ صقر ـ قرنال ـ سمرو ـ بج ـ بولاردن باشقه دخی بحر احمرده صو قوشلاری بیك کوبدر *

عربستانده قدیم زمانده انواع معدنلر کوب ایدی حالا اول قدر یوقدر یمن

ولایتنده آلتون کموش بار وبعض ناحیه‌لرده هم حالا تیمور معدنلری بار دخی باقر - قلای - قورغاشین - عقیق - واصل طاش معدنلری موجوددر وهم بحر احمرده مرجان وفارس جرمافلارنده انجو وصدف چقادر *

عربستان مملکتنده مشهور شهرلر

عربستان مملکتی ایکی اولوغ ولایت کابولنه‌در بری حجاز ولایتی وبری دخی یمن ولایتی‌در - حجاز ولایتنه منعلق شهرلردن بری ایله شهریدر که لوه کولنه توغری ممتد بولغوچی برقورو جلغه‌ننك باشنده‌در قدیم حبش خلقی بلان عرب آراسنده اولوغ واقعه بولمش ایدی اوشبوصوغشده یمن پادشاهی دونواس اسیر بولو خوفندن اوزین دینکزکا آتمشدر *
کرك شهری شراة طاوی ایند اسنده مغرب طرفنده بر شهردر بو شهرننك قربنده هارون طاوی دیکان بر طاو باردر هارون علیه السلام قبری آنده‌در دیب روایت قیلنمشدر *
تیره شهری کرك‌ننك جانب شرقیسنده قدیم برشهر ایدی دخی عقبه شهری حالا اول قدر اعتبارلی شهرلر بولماسه‌ده مصر طرفندان کیلکان حاجی‌لارننك کیلکانده قایتقانده توقتای تورغان منزل‌لری‌در *
ینه حجاز ولایتنده اینك مشهور شهر مکهٔ مکرمه‌در که حجاز ولایتنده طاوطاش آراسنده بر وادی غیر ذی زرعده واقع بر خوش شهردر - مکه شهری‌ننك سطحی شمالدن جنوب کاناپا ایکی میل ومغربدن مشرق قه‌ناپا جبل ابی قبیس دن جبل ابی قبقغان‌غه‌ناپا برمیلدر مکه شهری ۲۱ درجه ل ۴ دقیقه عرض شمالیده ۸ ل درجه ۳۰ دقیقه طول شرقیده واقعدر - مکه شهری قورو وصوغه محتاج برده بولوب قدیم یغمور صوی بلان‌کنه فایدالانورلار ایدی - حالا زمزم قیوسی مکه برنده چیغادر موندان باشقه هارون الرشید خاتونی زبیده مکه‌ننك خارجندن بر آستوندان مکه‌کا صو کیتورتمش ایدی بر زمان آننك‌ده صوی بتوب مقتدر بالله خلیفه یانکادان احیا قیلدردی موندان صونك ینه خراب بولوب آخر سلاطین عثمانیه‌دن سلطان سلیمان‌ننك زوجهٔ مکرمه‌سی خاصکی سلطان برافدان طاولارنی کیسدروب مکه‌کاصو کیتورندی حالا مکه خلقی آننك بلان فایدالانالار *

بناء کعبة الله

کعبهٔ معظمه‌نی اینك اوّل بناقیلغوچی ابراهیم علیه السلام ایکنکانی قرآن وحدیث

بلان تابئدر اما آندان مقدم بناسی حقنده بعض سوزلر بولسه‌ده دلیل قطعی یوقدر ابراهیم علیه السلام بنا قیلغان وقتده اسماعیل علیه السلام طاش طاشیدی ابراهیم علیه السلام بنا قیلدی بر آر بیوکراك کا کینکاچ ابراهیم علیه السلام آیاق آستنه طاش قویوب اشلادی حالا مقام ابراهیم دیرلر اوشبودر - کعبة الله‌نك بناسی حجر اسود مقامه ینکاچ حجر اسودنی جبرائیل علیه السلام کیتوروب قویدی الله تعالی حجر اسودنی جبل ابی قبیس‌ده امانت قویمش ایدی - پس ابراهیم علیه السلام الله تعالی‌نك فرمانی ایلان کعبه‌نی ساقلاوب تمام ایتدی اندان صونك الله تعالی بیوردی بیت الله‌غه حج ایتمك اوچون خلقنی دعوت ایت دیدی ابراهیم علیه السلام ایتدی منم آوازمنی بر اقداغی آدملر ایشتماسلر دیدی الله تعالی ایتدی ﴿ منك الاذان وعلینا البلاغ ﴾ یعنی سن دن چاقرمق من دن ایشتدرمك دیدی بس ابراهیم علیه السلام ابی قبیس طاوینه منوب اذان ایتدی یعنی حلقه ندا قیلدی ﴿ یا ایها الناس اجیبوا ربکم لبیك اللهم لبیك ﴾ دیب خلقنی دعوت قیلدی - مکه با حرفی بلان بکه دیب هم تسمیه قیلنور - قدیم اسمی مقربه ایدی *

جده شهری مکه‌دن ٥٠ میل قدر مغرب طرفنده بحر احمرنك کنارنده حجاز ولایتی‌نك مرکز اداره‌سی بولغوچی بر شهردر ومکه‌نك قاپقاسی منزلنده‌در *

مکهٔ مکرمه‌کا متعلق تبرك اورونلار صفا وهم مروه ابی قبیس طاوی‌نك ایتاکنده‌در ودخی منا وعرفات طاوی - ومزدلفه طاولاری شریف جایلاردر *

تبوك شهری مذکور ایله شهرندن بر میل قدر مشرفك بر اوروندرکه هجرت‌نك ۹ نچی یلنده صوغش واقع بولدی اولوغ واقعه‌در *

دومة الجندل دخی تبوکدن شمال‌کا تابا بر میل قدر یرده بر مشهور اورندر اوشبو مذکور شهرده بنی کلب طائفه‌سی‌نك ود دیکان صنم‌لری بار ایدی *

حجر قصبه‌سی دومة الجندل‌نك جنوبنده واقع بر منزلدر شام طرفندان کیلکان حاجی‌لارنك منزلیدر. *

مدینهٔ منوّره حجاز ولایتنده مشهور ومعروف بر شهردر - قدیم اسمی یثرب ایدی مدینة الرسول هم تسمیه قیلنور مدینه شهری صوی لطیف هواسی ملایم اطرافی باقچه‌لق بر کوزال شهردر پیغمبر علیه السلام‌نك مقبره‌سی آنده‌در - ل٤ درجه عرض شمالی ٧ل درجه طول شرقیده واقعدر *

خیبر شهری مدینهٔ منوّره‌نك شمال شرقیسنده دورت مرحله یرده غایت معمور وفراوان مشهور بر شهردر پیغمبر علیه السلام ٧ نچی یلده بو خیبرنی فتح قیلدی وصوغشده اصحاب‌لر کوب غنیمت مال حاصل ایتدیلر اسلام‌نك اوّلسه بو

برلرده بنی قریظه وبنی نظیر دیکان ایکی یهود طائفه‌سی بار ایدی بو ایکی طائفه حضرت رسول بلان بدل صلح اوزره صلح قیلوشدیلار آخر عهدلرین بوزوب آلار بلان تکرار صوغوشمق لازم بولدی بس ایرلرین قتل عام قیلوب خاتونلارین ومال‌لارین اسیر ایندیلر *
وادی القری - ناحیهٔ قرح هم تسمیه قیلنور مسجدلری کوب بر شهردر بر مسجدلری‌ننک محرابنده برسوباک کورمشلر ﴿ لا تأکلنی فانی مسموم ﴾ دیب پیغمبر علیه السلام‌غه سویلا کان است‌ننک سویا کیدر *
حجر قرای صالح دیرلار قورو وقوملق یرلردر - قدیم زمانده ثمودقومی جدیس وعادقبیله‌لرندن صونک اقامت قیلغوچی عرب‌لر بار ایدی ثمودقومی دیرلار ایدی صنم‌غه عبادت قیلورلار ایدی الله تعالی صالح علیه السلام‌نی آلارغه پیغمبر ایتوب کوندردی آلار صالح علیه السلام‌دان معجزه طلب قیلدیلار طاش ایچندن بر قورصاقلی توه چیقوب بالا توغدورسن دیدیلر صالح علیه السلام مونی اداقیلدی کوبوسی ایمان کیتورمادیلر آندان صونک صالح علیه السلام ایمان کیتورکان آدملری آلوب آندان کوچوب کیتدی *
یلملم دیکان اورون مکه‌دن ایکی مرحله یمن طرفندان کیلکان حاجی‌لارننک میقاتیدر - آقار صولاری وچیشمه‌لری بار دخی یلملم ننک یاقننده سعدیه وایدام دیکان اورونلار بار آلار هم میقاتدر *
جحفه شهری جده‌دن بش منزل برده مصر طرفندان کیلکان حاجی‌لارننک میقاتی اول یرده‌در - جحفه‌ننک شمالنده الابوا دیکان قریه‌ده پیغمبر علیه السلام‌ننک والده‌سی امینه مدفوندر *
بدر قریه‌سی بر کیچراک قلعه یاننده مدینه‌دن دورت مرحله یرده‌در قدیم‌مونده بر مسجد بار ایدی حضرت رسول کافرلرکا نصرت وقتنده اول مسجدده تورمش ایدی بدر صوغشی دیب مشهوردر *
ینبع شهری شاب دینکزی قراینده مشهور شهردر وهم مدینهٔ منوّره ننک اسکله‌سیدر - خرما وانواع جیمش وایکونلری فراواندر وسنامکی دیکان دوائی اولن آنده اوسه‌در *
مدین شهری شاب دینکزی یاننده قدیمکی ویران شهردر موسی علیه السلام شعیب علیه السلام قرلاری‌ننک حیوانلارین صوغان قیو اوشو مدین شهرنده‌در - مدین اصلده برقبیله‌ننک اسمیدر قرآنده والی مدین اخاهم دیکان آیتده مذکور مدین اوشبودر *
طائف مکه‌دن مشرق طرفنه ناپا مشهور شهردر حجاز ناحیه‌سنده برهیبتلی یردر

هواسی معتدل مکه خلقی اسی وقتلارنده طائفده تورالار - طائف‌ننگ یاقننده غزوان طاوی دیرلر باشنده کاها بوز قاتادر - طائف اهلی قدیم لات دیکان برصنم‌غه عبادت قیلورلار ایدی *

یمامه ناحیه‌سی مکه‌دن مشرق‌قه تابا برنفیس ولایتدر - یمامه ننگ بوغدایی ویمشی‌مدوحدر حتی‌عرب‌لر آراسنده ﴿ لیس اطیب طعاما من حنطه‌الیمامة ولا اشد حلاوة من تمرها ﴾ دیرلر - مشهور مسلیمة الکذاب اوشبو یمامه شهرندن ایدی پیغمبرلك دعواسی قیلدی ومعجزالار اظهار قیلدی کیمیا واسطه‌سی بلان چونکه علم کیمیانی بلور ایدی حضرت ابوبکر رضی الله عنه آنی قتل قیلدی *

﴿ یمن ولایتی ﴾

یعنی عربستان مملکتنده بولغوچی ولایت‌لرننگ ایکنچی‌سی یمن‌ولایتی‌در بو ولایت‌ننگ اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی صنعا شهریدرکه ل ۱ درجه ۲۱ دقیقه عرض شمالیده واقعدر - حصولی‌فراوان وهواسی معتدل‌برده نقوم‌دیکان طاوننگ ایتاکنده واقعدر اوتوز منگ‌لب خلقی بار - آقار صولاری باغ وباقچه‌سی کوب *

مارب شهری صنعادان جنوب شرقی‌کا تابا اوچ مرحله یرده بر شهردر * قدیم سبا اسملی پادشاه‌ننگ مقر سلطنتی ایدی شول‌وجه‌دن سبا شهری آتالادر سبا بن یشجب بن یعرب بنا قیلغان شهردر سلیمان علیه‌السلام‌زماننده بلقیس‌شهری ایدی قصه‌سی اوزوندر - اوصاف جزیرة العرب دیکان رساله منده تفصیلا یازلمشدر *

مخا شهری صنعاننگ جنوبنده بحر احمر قرایده ۱۳ درجه ۲۵ دقیقه عرض شمالیده واقع‌در موننده قهوه ننگ اعلاسی حاصل بولادر - صوقوطرا آطاوی باب المندب بوغازینه قارشی بر محکم قلعه‌سی بار صبر دیکان آچی دوائی

اولن‌ننك منبتی ومخزنی موندەدر صبر صوقوطرا طب کتابلارنده معروفدر *

❁ اوچونچی ایران مملکتی ❁

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکت‌لرننك اوچونچی‌سی ایران‌مملکتی‌در ینه عجمستان ـ وکذلك قزل باش مملکتی هم تسمیه قیلنور ـ ایران مملکتی‌ننك حدودی ـ شمالی ارمنستان وکرجستان وهم استرخان دینکزی ـ مشرق‌طرفنده افغانستان وبلوجستان مملکت‌لری ـ وجنوب‌طرفنده‌بحر هندی ـ ومغرب‌طرفنده عراق وکردستان ولایت‌لری‌در ـ جنوبدن شمالغا توغرو ٧٠٠ میل‌جغرافی مشرقدان مغربغا ٩٠٠ میل جغرافیدر ایران‌مملکتنده‌ل میلیون خلق بار ایران مملکتی‌ننك هواسی غایت مختلفدر استرخان دینکز بویلاری غایت‌رطوبتلی‌در هواسی دفعة منقلب بولادر شول سببلی تقریس استسقا وهم کوز آورولاری پیدا بولادر ـ اما ایران مملکتی‌ننك یرلری غالبا منبت ومحصولدار یرلردر ـ انجیر انار قیصی بادام خرما وانواع قاون ـ ایوا ویوزوم فراواندر ـ موندان غیری دخی دوائی نرسه‌لر افیون سیسام روند من زعفران مصطکی وانواع عطریاتدر *

ایران مملکتی سکز ولایت‌غا بولنه‌در ادربیجان کیلان مازندران عراق‌عجم خوزستان فارس کرمان خراسان ولایتلری * ایران مملکتی‌ننك مشهور شهرلری *

تبریز شهری قدیمدن مشهور واولوغ شهردر ١٦٥ منك‌لب خلقی‌بار ٢٥٠ مسجد جامع‌لری ومدرسه ومکتب‌لری کوب وهم اولوغ سودا شهری‌در ـ علمادان کوب جماعت چقمشدر ٣٨ درجه ل دقیقه عرض شمالی ٤٧ درجه ١٧ دقیقه طول شرقی‌ده واقعدر هارون الرشید بنا قیلغان شهردر *

مراغه شهری اورمیه کولی‌ننك مشرق‌طرفنده ـ هلاکوخان‌ننك اقامت‌قیلغان شهری‌در وهم هلاکو خان‌ننك امری بلان نصیر طوسی مراغه شهرنده اعلا رصد یاپمش ایدی ـ موندان مقدم هیچ فایده رصد یوق ایدی *

اردبیل شهری بر طاو سلسله‌سی‌ننك ایناکنده واقع بر شهردر بو طاوننك توبه‌سنده هیچ قاچان‌قار بتمایدر اردبیل‌بیك قدیم شهردر علمادان کوب‌جماعت چقمشدر *

قم شهری ل۴ درجه عرض شمالی ٥ل درجه ٢٩ دقیقه طول شرقیده واقعدر
هجرت‌نك ٨٣ نجی یلنده بنا قیلنمش شهردر ایکی‌طاوننك آراسنده غایت
کوزال اورونده *
کرمانشاه شهری بر کوزال شهردر اطرافنده زعفران کوب ایکلر باقرطوبلار
وغیری صوغوش قورال‌لاری اشلمه تورغان کارخانه‌لری بار وماهف
کارخانه‌لری بار *
همذان شهری الوند طاوی ایناکنده ایکوننك وبشلك برده بر قدیمدن
مشهور شهردر - قدیم کوب علما وفضلا آدم‌لری بار ایدی وکوب شیعلری *
نهاوند شهری همدان شهرندن جنوب طرفنه تابا بر شهردرکه اوشو برده
حضرت عمرننك خلافتی زماننده اهل اسلام بلان قزل‌باش مجوسی‌لری آراسنده
اولوغ صوغوش واقع بولوب اسلام عسکری منهزم بولاباشلاغاچ حضرت عمرگا
منکشف بولوب جمعه کون خطبه وقتنده یا ساریه الجبل الجبل دیب نداقیلدی
ساریه هم ایشتدی *
طهران شهری ل۳ درجه ٤٥ دقیقه عرض شمالی ١ل درجه ٢٢ دقیقه طول
شرقیده واقع بوتون ایران مملکتی‌ننك پای تخت شهریدر - لکن بوشهرننك
هواسی یامان‌غه کوره قزل‌باش پادشاهلاری کوبراك سلطانیه شهرنده تورالار -
طهران شهرنده توقصان منك‌لب خلق بار *
اصفهان شهری ٣٢ درجه ٣٩ دقیقه عرض شمالی ١ل درجه ٤٤ دقیقه طول
شرقیده واقع بر مشهور شهردر قدیم زمانده ایران مملکتی‌ننك تخت شهری
ایدی - اصفهان شهرنده کوب علما وفضلا ظهور ایتمشدر - قدیم بیك اولوغ
شهر ایدی اصفهان نصف جهان دیرلر ایدی *
قزوین شهری ٣٦ درجه ١١ دقیقه عرض شمالی ٩٤ درجه ٣٣ دقیقه طول
شرقیده واقع بر مشهور شهردر استرخان دیکری‌ننك نفت ساحلنده‌در قزوین
شهرندن هم کوب علما وفضلا ظهور ایتمشدر -
کاشان شهری قم شهری‌ننك جنوب شرقیسنده ٣٤ درجه ٣٣ دقیقه عرض
شمالی ١ل درجه ١٧ دقیقه طول شرقیده واقعدر *
شیراز شهری ٢٩ درجه ٣٧ دقیقه عرض شمالی ٢ل درجه ٤٩ دقیقه طول
شرقیده واقعدر قدیمدن بر مشهور واولوغ شهردر قدیم علم بازاری قاینناغان
شهر ایدی نیچه علماوفضلا ومصنفلار چقمشدر - لکن ١٨٢٤ نجی یلده زلزله
بولوب کوب یرلری ویران بولمشدر - شیخ سعدی وحافظ وامام سویه‌ننك
قبرلری آنده‌در - چای کونی صاندوغاچ اویاسی در اعلا صاندوغاچلار آنده‌در *

فیروزاباد شهری سیرازدان جنوب‌كا تابا مشهور شهردر كوب علما وفضلا ومصنفلار آنده بولدی‌لار مثلا قاموس اباسی شیخ مجد الدین فیروز ابادی وغیرلری *
یزد شهری خراسان‌ننك‌جنوبنده قدیم‌دن برمعتبر شهردر وسوداسی‌اولوغدر ۷۵ منك‌لب خلقی بار *
مشهد شهری ۹ل درجه ل۳ دقیقه طول ۳۶ درجه ۱۷ دقیقه عرض‌ده واقع در امام‌رضاننك مقبره‌سی آنده بولمق‌جهتندان ایران‌مملكتی‌ننك مقدس‌شهری در ۵ل منك خلقی بار *
نیشابور شهری ۸ل درجه ۹۴ دقیقه طول ۳۶ درجه ۱۲ دقیقه عرض‌ده واقع برمشهور شهردر بو شهر هم علما بیشكی بولمش برمشهور شهردر *
بندر بوشیر شهری ۵ل درجه ۹ل دقیقه عرض‌ده واقع فارس جرماغی‌ننك ساحلنده بر اسكله شهردر *
لار شهری دخی لارستان دیرلر ایران‌ننك برقطعه‌سی‌در فارس جرماغنه یاقن یرده *
استراباد شهری استرخان دیكزی فراینده لل درجه ل۲ دقیقه طول ۳۶ درجه ۱ل دقیقه عرض‌ده واقع برشهردر واستراباد شهرنده دخی‌علما وفضلا كوب ایدی *
بالفروش ۲ل - ۴۴ طول ۳۶ - ۳۳ دقیقه‌عرض‌ده واقع‌برشهردركه ایران غربی‌ننك معروف ومشهور شهرلری‌در ذكر قیلندی *
ایمدی ایران مملكتی‌ننك جانب‌شرقیه‌سی هند جلغه‌سنه قدر قزل‌باش‌مملكتنه داخل ایدی - حالا افغانستان وبلوجستان اسملری بلان معروفدر *
هرات شهری خراسان‌ولایتندن معدوددر حضرت‌عثمان‌زماننده فتح‌قیلنمشدر بای نسبت بلان هروی دیرلر *

دورتنجی افغانستان مملكتی

یعنی آزیه قطعه‌سنداغی مملكت‌لرننك دورتنجی‌سی افغان مملكتی‌در جنوب طرفنده بلوجستان مشرق طرفی هند جلغه‌سی مغرب‌طرفنده سجستان ودخی هرات ولایتی‌در شمالده كذلك هرات وبلخ ولایتلری آراسنه فاصله‌بولغوچی هندوقو طاولاریدر بو افغان مملكتنده عادتی حیوانلار - بوری - صرتلان - بولبارص - قبلان - آرسلان - تولكی - قویان - وبعض‌طاولارنده - غزال - قر كجه‌سی - آیو - صوانی - دخی كرپی كبك‌نرسه‌لر بار مایمول هم‌كوبدر

دخی قوشلارندان نسر قارا قوش بری یعنی قارچغه - قز - اورداك - طاوق کبك عادتی قوشلاردر *
نباتات واشجارندان - قیصی - آرمود - آلما - ایوا - انار - بادام - عناب - قراصیا - جوز - بورتغال - انرج - وشکر قاموش - کوبراك سوداسی هند وقطای بلان‌در *
قندهار شهری ۳۲ درجه عرض ۶۶ درجه طولده واقع بر مشهور شهردر احمد شاه زماننده افغانستان‌ننك دار الملکی ایدی وکذلك بابر سلطان‌ننك دار الملکی ایدی اما آقصاق تیمور سلطان بولغاچ تختنی کابل شهرینه کوچرمشدر - افغانستان خلقی افغان هند قزل باش بلوچ تاتار عرب ارمنی ویهود طائفه‌لرندان جیولغان قوم دربو مملکت جمعی بارلاقی همه‌سی جیمسلك ساقیه‌در *
کابل شهری کابل جلغه‌سی بوینده ۳۴ درجه ۱۵ دقیقه عرض ۶۹ درجه ل ۱ دقیقه طولده واقع افغانستان مملکتی‌ننك تخت پای شهری در ۶۰ مك خلقی بار *
پشاور شهری ۳۴ درجه ۶ دقیقه عرض ۷۱ درجه ۱۳ دقیقه طولده واقع مشهور شهردر باغ وبستانی کوب وجیمس فراوان شجاع شاه زماننده دار الملك ایدی *
غزنه شهری ۳۳ درجه ۱۵ دقیقه عرض ۶۸ درجه ۷ ل دقیقه طولده برجلغه یاننده برمشهور شهردر دولت غزنویه زماننده تختگاه شهری ایدی سلطان محمود غزنوی‌ننك مقبره‌سی آنده‌در ایشکری صاندال آغاچدان معمول بر قبه ایچنده‌در *
جلال آباد شهری پشاورننك مغربنده وکابل جلغه‌سی‌ننك جنوبنده بر شهردر بوتون افغانستان مملکتنده دورت میلیون خلق باردر *

﴿ بشنجی بلوجستان مملکتی ﴾

یعنی ازیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکتلرننك بشنجی‌سی بلوجستان مملکتی‌در جنوبنده هند شرقنده هندستان شمالنده افغانستان ومغربنده کرمان ولایتی در بلوجستان مملکتی ایکی قسم‌گا منقسم بولوب برسی کوهستان برسی مکران ولایتی آطالور بوایکی قسم‌ننك جانلاری بر بولوب کلات شهرنده تورادر اوشبو مذکور ولایتلردن باشقه دخی پشاوردن شمال شرقی‌گا تاتا هندوقو طاونده کافرستان دیکان بر ولایت باردر برلری طاولق واورمانلق در اهالیسی قندهار خلقی مسلمان بولغچ بولار مسلمان بولماس اوچون مونده قاچوب کیلکان خلقدان عبارتدر *

سمنان یاکه سیستان بر قوملق یردر کوهستان دیب هم ایتولور حلقی قامشلق آراسنده ترکلك قیلغوچی وحشی سمانراك حلقدر *

آلتنچی ترکستان مملکتی‌در

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکتلرنك آلتنچی‌سی ترکستان مملکتی‌در ترکستان مملکتلری‌نڭ شمالنده سبریاغی مشرق‌طرفنده قطای مغرب‌طرفی استرخان دینکزی واورال حلقه‌سی‌در سکز میلیون قدر حلقی بار - اوشبو ممالك ترکستان برنیچه قسمکا منقسمدر مثلا بدخشان بخارا - بلخ وغیرلری بدخشان ولایتی جیحون جلغه‌سی‌نڭ باسده بدخشان دیکان برشهر باردرکه خلفاء عباسیه‌دن جعفر المنصور قزی زبیده بنا ایتمشدر - اوشبو مملکتده یاقوت - لاجورد - تیمور - کوکرت - وهم طور معدنلری بار - ترکستان اهالیسی تاتار نسلندن بولوب اکثری اهل اسلام‌در - مقیم - وکوچمه خلقدان عبارتدر *

خوارزم ولایتی خراسان ولایتی‌نڭ شمالنده استرخان دینکزی‌نڭ مشرقنده بولوب اهالیسی خیوه خانی‌نڭ تحت‌تصرفنده‌درکه آلاری ترکمان خلقی دیب اطالور برمیلیون بش یوز منکلب حلقدر *

خیوه شهری جیحون جلغه‌سی‌نڭ برطارماغی یاننده اوتوزلاب جامع واولوغ مدرسه‌سی بار بر نفیس ومشهور شهردرکه حلقی ترکمان وقارا قالپاق دیکان خلقدان عبارتدر *

کرکانج شهری حالا اورکانج دیب مشهوردر بو شهر اصلده ایکی شهر بولوب برینه کرکانج صغیر وبرینه کرکانج کبیر دیرلر اما عرب خلقی آراسنده جرجان وجرجانیه دیب معروفدر ابو علی سینا اوشبو کرکانج شهرنده اقامت ایتوب کوب کتابلار تصنیف ایتمشدر *

زمخشر شهری کذلك خوارزم ولایتنده برمشهور شهردر تفسیر کشاف اداسی محمود زمخشری اوشبو شهرکا منسوب‌در *

بلخ ولایتی هندوقوطاوی‌نڭ شمالنده برمملکت رعنا وولایت دلگشادر اهالیسی ترکمان نسلندن وهمه‌سی اهل اسلام وسنی المذهب‌در دار الملکی دخی بلخ دیب مسمی برشهردر *

بخارا مملکتی ما وراء النهر اسمی بلان دخی ذکر قیلنور اولوغ شهری زرافشان حلغه‌سی بوینده وهم بخارا خانی‌نڭ تحتگاهی‌در وکوب جامع ومدرسه‌لری باردر رئیس الحکما ابو علی سینا بخارا قریه‌لرندن برقریه‌ده توغوب بخاراده علم اوقومشدر *

سمرقند شهری بخارادان ۱۲۲ میل مشرقده تابا ۳۹ درجه ۴۰ دقیقه عرضده ۶۴ درجه ل ل دقیقه طولده واقعدرکه اول نواحیده بولنان شهرلرینک اینک اولوغسی ایدی حالا نفوسنده ۶۰ منکلب خلقی بار *
دخی ما وراء النهر دیارنده بولنان ممالکنک برسی فرغانه ولایتیدر مشهور شهرلرندن بری خجند شهریدر اوتوزمنکلب جماعه‌سی باردر دخی خوقند شهری کرسی مملکت ودار الملک شهردر ناحیهٔ مذکوره‌ده بلادتتار وترکستان قطعه‌سی که ذکر قیلندی اهالیسی کوبراک اوزبک خلقندان عبارتدر *

﴿ ممالك هندستان ﴾

بعض آزیه‌ده بولنغوچی مملکتلرنک بیکسی هندستان مملکتلریدر هند اصل ایکی قسم بولوب هند غربی بنه بری هند شرقی آطلور هند غربینک اطرافی شمال طرفنده تبت ولایتی هیمالای طاوینک سلسله‌سی مشرق طرفنده براهمابوطرا چلغه‌سی وهم بنکاله قورماغی جنوبنده بحر هند ومغرب طرفی بحر هند ونهر هنددر خلقی ۱۵۰ میلیوندر هندستان مملکتنده غایت بیوک طاولار باردر مفصل جغرافیه‌لرده بیان قیلنورلکن مونده هم بر آز تفصیل حاجتدر *
هندستاننک طاولاری غایت بیوک وصرب طاولاردر دنیاده اینک بیوک طاولار هندستان مملکتنده‌در ـ هیمالای طاوی دیرلر هندستان ایلان تبت وقطای آراسنده فاصله‌در بعض بیرلرینک ارتفاعی سکز چاقروم قدر باردر ایکی یوز یکرمی آلتی میل مسافه‌دن کورنه‌در بو طاولارده معادن جنسندن آلتون ـ بقر ـ قورغاشن ـ مقناطس ـ طوز ـ کرج ـ بوراطاشی ـ کوکرت ـ اویمون کبک نرسه چقادر اما تو به‌لرنده هیچ قاچان قار اریوب بتمایدر *
ینه غاط طاوی هندنک جنوب طرفنده قمرین بورنوندان هند یارطی آطاوینک ایکی یاغندان سلسله طاو شمالکا تابا صوزولوب باراردر ۴۶ درجه‌لرکا قدر اما هند غربی مملکتنده بولنغوچی چلغه‌لار وصولار غایت اوزون وکیبک ونیران بولوب یاوروپا چلغه‌لارینه اصلا مشابهتی یوقدر *
هند چلغه‌سی ومهران چلغه‌سی هیمالای طاولارینک ۸۰ درجه ل ل دقیقه طولده ۳۰ درجه ۲۲ دقیقه عرضده ابتدا ظهور ایتوب ایکی طاو آراسندان شمالکا تابا آغا آندان جنوب غربیکا تابا بورولوب افغانستانده نهر کابلکا قوشولوب ینه برنیچه چلغه‌لار ایلان قوشولا قوشولا بحر هندکا توشه‌در اوشبو چلغه‌ده لاهورحدودینه قدر اولوغ کیمه‌لر واوط کیمه‌لری بوریدر ـ بو ناحیه‌ده

حیمالای طاونداں بیش جلغه چیغوب باری برکا قوشولغاندان صونك هند جلغه‌سی بلان قوشولادر آندان صونك هند دینکزینه توشه *
کنك جلغه‌سی کذلك حیمالای طاونداں چقادر ۷۵ درجه طولده ۳۱ درجه عرض‌ده طاو آراسنداں فم البقره دیکان بر تیشوکداں آغوب چغوب اوّل مغربکا تابا آنداں جنوبکا تابابورولوب بنه آنکار بر نیچه جلغه قوشولغاندان صونك قنوج الله آباد بنارس بطنه شهرلری آرقلی آغوب دینکزکاتوشادر *
براهماپوطرا جلغه‌سی تبت ناحیه‌سنده حیمالای طاونداں اوّل مشرقغه تابا آنداں صونك جنوبکاتابا آغوب دینکزکا ۳۰ میل یتماس‌دان مذکور کنك جلغه‌سنه قاتوشادر اوشبو براهماپوطرا جلغه سی هندوس خلقی ننك مقدس ومبارك جلغه‌لاریدر *
هندستان ننك محصولات ومزروعاتی غایت کوبدر ـ علم نباتات علماسی هندستانده بولغوچی نباتات وآغاچ‌لارننك انواع واجناسین تتبع قیلوب جیغانداں صونك سکز منك تورلو نباتات دورت یوز ایللی آلتی تورلو آغاچ تاپمشلاردر ـ آشلقلاردان آرپا وبوغدای بیك اوکادر ودخی حبوبات جنسنداں ۲۷ تورلو دوکی‌گنه باردر بوغدای وآرپاننك نوعسی بیك کوبدر ـ شکر قاموش ـ ماموق ـ خرما ـ توت ـ تنبل ـ ودخی فواکهانداں ـ موز ـ انار ـ اترج ـ بادام ـ یوزوم ـ تمر هندی ـ لیمون ـ پورتقال ـ ودخی انان وهم منجستین دیکان جیمشلری هندستانغه مخصوصدر وبارچه یمشلردان لذتلیراکدر اما هندستان مملکتی ننك اورمانلاری وآغاچلاری غایت اوزون واولوغ اوسه‌در حتی اونوز قرق قولاچ اوسکان آغاچلار بولادر *
شجرنیان دیکان بر آغاچ باردرکه بوتاقلاری غایت اوزون یرکا توکولوب یانکادان طامر پیدا قیلادر وبوتاقلاری ننك هر برندن بر برینه توتاشوب نی قدر آغاچلار حاصل بولوب آز زمانده اولوغ اورمان بولوب کینه‌در شول منوال اوزره آغاچدان آغاچ چیقوب بوتون اورمان کوباکه بر اولوغ لاپاس کبك بولادر مذکور آغاچ ننك انجیر اوخشاشلی جیمشی هم بولادر *
ایللی آلتمش کشی اوتوروب یوررلك ایتوب بوتون آغاچدان قازوب یاصاغان کیمه‌لر بولادر آغاچ ننك غایت اوزون وقالونلغنداں عبارتدر ـ شمشادننك برنوعسی بیك کینك یافراقلی‌سی بولادر آلتی کشی بر یافراق آستنه کروب یغموردان صاقلانورغه ممکن *
هندستان ننك مشهور حیوانلارنداں ـ آط ـ صغر ـ اوکوز ـ قوی ـ جاموس ـ فیل ـ آرسلان ـ قبلان ـ کرکدان ـ وبو مذکور کرکدان ننك بورنی اوستنده

غایت

عایت اولوغ موکوری باردر اما کرکدان اکر اوچوکدرماسه آدم کا ده حیوان عده ده
هیچ حمله قیلمایدر - صعر - کجه بیك سیراك اما قوی بالکلیه بوقدر
ودخی مذکور مملکتلرده - آلتون - کموش - تیمور - قصدیر - انتیمون -
زرنیخ - کوکرت - اعلا کوریا - دخی - یاقوت - یشم - مقناطس - صفیر -
ودخی نفط وکیراچین قیولاری کوبدر *
اوشبوهند قطای یاکه هند شرقی مملکتلری آلتی قسم کابولنه‌در برسی عینام
مملکتی - ۲ نجی بیرمان مملکتی - ۳ نجی صیام مملکتی - ٤ نجی قوچین چین
مملکتی - ل نجی ملاقه مملکتی - ۶ نجی اسام مملکتی‌در - هوئه یاکه‌کویه شهری
عینام مملکتی‌نینك اولوغ شهری‌در بوزملك خلقی بار دخی بومملکده صونکغو
دیکان جلغه اوزرنده کنو شوری وهم تونکین شهری باردر *
بیرمان مملکتی‌نینك شمالنده اسام وهم‌تبت جنوبنده صیام مشرقنده چین مغربنده
دینکز وبنکال حرماعی‌در بیرمان مملکتی‌نینك جلغه‌لاری کوبراك شمالدن توغری
جنوب‌کا آغادر مثلا ایراباد جلغه‌سی سیتان - سالوان جلغه‌لاری‌در - بیرمان
مملکتنده ۳ میلیون یاریم خلق باردر *
افاعلی شهری ۱ ۲ درجه ۱ ل دقیقه عرض‌ده واقع بیرمان مملکتی‌نینك اولوغ
ومرکز اداره‌سی بولغوچی شهردر - دخی امیرابور شوری مذکور شهردن آلتی
میل‌مقداری برده قدیم بیرمان مملکتی‌نینك دارالملکی بولغان شهردر بوایکی
شهرنینك خلقی یدی یوز مینك کشیدر *
آراقان مملکتی قدیم بیرمان مملکتی‌نینك بر قسمی ایدی بینکال جرماغی نینك
ساحلنده ۱۸ درجه‌دن ۲۱ درجه‌کاقدر ممتد بر مملکتدر مونینك اولوغ شهری
ومرکز اداره سی میرکوی شهریدر ۲۱ درجه ۲۱ دقیقه‌ده واقعدر اوشبو
شهرنینك قارشوسنده میرکوی آطاولاری واقع بولمشدر - مذکور بیرمان
مملکتی‌نینك سوداسی وسودا مال‌لاری عالبا - شکر - دوکی - ماماق - قافله -
چوبید - صبر - طوز - باروت طوزی - بال - بالاوز - فیل تیشی - دخی
کلا هند غربی‌ده بولغان نرسه‌لر همه‌سی باردر آقچه اورنینه صوقماغان آلتون
وکموش پاره‌لری یوریدر - پادشاهسی مذکور مملکتده بولغان محصولاتدان
عشر آلادر خارجدان کیلکان مالدان هم عشر آلادر پادشاهسی‌نینك حکومتی
مطلق‌در یعنی حکمنده مستقل بالرأی‌در *
دخی صیام مملکتی‌نینك حدودی شمال غربی‌ده مذکور بیرمان مملکتی مشرقنده
قوچین چین جنوبنده صیام جرماغی مغربنده ملاقا نصف جزیره‌سی‌در - بیش
میلیونلاب خلقی باردر *

مذکور مملکت‌نینك شمال‌دان جنوب‌غا آغ. نوزغان جلغه‌لاری بر وقت‌ده تاشوب
کوب یرلرینی صو باصادر - بو مملکت خط استواغه ییك یاقین بولغی جهتیندن
هواسی ییك ایسی بولادر توفراغی غایت منبت بولوب دوگی اکنکار اوچون
غایت صلاحیتلی‌در یوز یکرمی‌شار ضعف آلالار هند عرصه‌ده بولغان معادن
آنده همه‌سی بار - اورمانلارنداغی آغاچلارنینك صوی بویاوغه آغاچ یناغه
کینه‌در حیوانلاری وقوشلاری غایت کوزال‌در *

صیام‌شهری یاکه بونیه‌شهری قدیم دار الملک‌اسیدی مینام حلغه‌سی بوینده‌در *
بنوك شهری ١٣ درجه ٤٥ دقیقه عرض ١٥١ درجه ١٠ دقیقه طول‌ده
واقع بر شهردر یورطلاری کوبراك آغاچدان دورت یوز اون ایکی منك خلقی
بار صیام‌ده بر میلیون یاریم خلقی باردر *

قوچین‌چین مملکتی ٨ درجه‌دن ٢٢ درجه عرض ١٠٣ درجه‌دن یوز درجه‌گا
قدر ممتد بولوب شمال‌دن جنوب‌غا توغری یوز سکسان میل‌در - صیام خلقی
کبیك کوب ایکالر کسب وحرکتلری وکیکانلری جفاکشدر - غایت خوش ایسلی
ایچکلر وغایت اولوغ آغاچلار آنده‌در آلتون وکوش معدنلری کوبدر حیوانات وطیور
هر قایسی بار بو مملکت‌نینك عجایبندان سلنجان دیگان قوش‌نینك اویاسیدان بر طعام
حاضرلب آشابلار ییك قدرلی طعاملاری‌در - بو مملکتده ٢ میلیون‌لاب خلق باردر *

تونکین مملکتی ١٧ درجه‌دن ٢٣ درجه‌گا قدر عرضا ١٠٥ درجه‌دن ١٠٨
درجه‌گا قدر طولا ممتد بر مملکتدر - اوشبو تونکین مملکتی مقدم اون بر قسم
ایمش حالا شهر حسابی بلان ١٨ قسم‌گا بولنه‌در هر بر شهر بر قسم‌دن
عبارتدر - بو مملکت‌نینك دار الملکی سانکوی حلغه‌سی اوزره ٢١ درجه عرض‌ده
واقع کیچو شهریدر بو یرلرنینك هواسی معتدل توبراغی منبت خلقی کوبراك
دوگی ایکالر سودالری کوبراك چاك تیمه‌سی - صدف - فیل‌تشی - صابون -
تیری - جون - وغیرلری اوزلری توبراك قطای خلقی نسلندن‌در دیانتلاری
بودیه مذهبی‌در .*

قامبوجا یاکه کمبودیا مملکتی تونکین جرماغی بلان سیام جرماغی آراسنده ٨
درجه ٤٧ دقیقه عرض‌دان ١٠ درجه سکز دقیقه‌غا قدر یرلردر هواسی معتدل
محصولاتی دخی خط استوا قریننده بولغان نباتات واشجار همه‌سی باردر بر میلیون
مقداری خلقی باردر دینلری بودیه دینی‌در *

سایقون شهری کامبودیا مملکتی‌نینك اولوغ شهری‌در ١٨٧ منك خلقی بار *
هوسون شهری جفاك ذاتلاری ییك ممدوح بر شهردر *

مالاقا یارطی آطاوی اوزونلغی ٧٧٠ میل کینگلکی ١٢٠ میل بولوب بر

درجه ۲۵ دقیقه عرض‌دان ۲۸ درجه ۷ دقیقه طولا ممتددر طاولق یرلری
بارسیام وبیرمان مملکتلرندن ممتدبولغوچی ساسله‌طاولاردرکه ایکی‌یاغی‌توره‌ای
چیشمه‌لکدر بومالاقا یارطی آطاوی‌ننك محصولانی عین خط استوا محصولاتیدر
یدن منمت‌یرلری آز بولوب اورلرینه کفایه قیلورلق حبوباتلاری‌بول‌غایلق
سملی بیکال وصوماطرا طرفندان کیترورلر معادندن آلتون‌کموش قصدیر
جفا توره‌ان یرلری بار افیون کوب ایکارلر قطای‌غه یبارالر دریالرنده دحی
انجو معدنلاری باردر *
مالاقا مملکتی‌ننك مشهور شهرلرندن مالاقا شهری‌درکه مذکور آطاوسنك جنوب
طرفنده واقعدر *
بینان جزیره‌سی ل درجه ل۲ دقیقه ۱۰۰ درجه ۱۹ دقیقه طولده واقع بر
مشهور جزیره‌در کذلك اکلجان تصرفنده *
سنقاپور شهری مالاقا جزیره‌سی‌ننك جنوبنده برجزیره اوستونده بر مشهور
شهردر بیك‌تخشی واییمن لیمانی‌بار هرطرفدان اوزغان بارغان کیمه‌لر واوه
کیمه‌لری موندن توقتای‌در - وبوشهرننك خلقی اوچ قسم بولوب برسی اوز
خلقی وبرسی قطای‌دان کوچوب‌کیلکان‌خلق وینه برسی اکلجان‌اهالیسی‌در *
بیرمان‌خلقی‌ننك دیانتلری بودیه دینی‌بولوب‌مبتلرینی‌یاندروب کولین
یرکا کومالر تناسخ بلان قائللردر - پادشاهلارین غایت‌تکریم وتعظیم قیلالار
لکن مذکورکامبودیه خلقی‌حالا دینلری‌دین‌اسلام‌بولوب اهل‌سنت‌والجماعت
اوزه دیرلار چونکه بر زمان سلطانلاری محمدشاه دین‌اسلامنی قبول‌ایتکاندن
صونك کلا مسلمان بولمشلاردر *
بیرمان خلقی‌ننك لغات‌وتللری اوتوزاوچ حرفدن مرکب‌بولوب یازولاری
صولدان اونکغه‌دان یازارلار اما دیانت‌کتابلاری سانسکریت‌لغتی‌اوزه‌یازلادر -
تاریخ‌حسابلاری باکلیه باشقه‌درمثلا حالا برده هجریه‌حسابی ۱۳۰۸ بولغانده
آلار حسابنجه ۱۱۸۶ بولادر ۱۲۱ ین تفاوت باردر اما ابتدا تاریخلارین
فارسی وقتدان اعتبارقیلالار معلوم توکل‌در اما علم سحرکا وعلم نجوم‌کا غایت
اعتبار قیلالار *
سیام اهالیسی کذلك حکومت وعادتلری بیرمان خلقی کبیدر آلارننك هم
لغتلری وتللری ۳۷ حرف اوزه یازولور کتابلری قصه وتواریخ واشعار
وقصیده‌لردر لغتلری غایت‌موزون وکورال‌برلغه بولوب حروف‌عربیه‌دان
یازلماقنی قبیحدر حتی الفاظ عربیه‌دن کوب‌سوزلر اوزتللرینه الحاق‌قیلمشلاردر *

توقزنجی چین مملکتی

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولعوچی مملکتلرننك توقزنجی‌سی چین مملکتی‌درکه قطای مملکتی دیب معروفدر قطای مملکتی‌ننك حدودی شمالنده سریه‌مشرقنده صاحالین بوغازی یاپونیا دینکزی جنوبنده قطای دینکزی تونکین حرماغی وهندستان مغربنده دخی هندستان وافغانستان مملکتلریدر ۲۰ درجه عرض‌دان ۶ل درجه‌کا قدر دخی ۷۳ درجه ل‌ل دقیقه طولدن ۱۴۴ درجه ۰ل دقیقه طول‌کا قدر ممتد براولوغ مملکتدر سطحی ل میلیون ۳۰۰ منك مربع میلدر واهالیسی ۰ل۴ میلیون حسابلانادر *

قطای مملکتی اوّلا اوچ اولوغ قسملرکا بولنه‌درکه برسی شمال شرقی طرفنده مانجوریه‌در - ۲ نچی‌سی آصل قطای دیرلر - ۳ نچی قسمی ترکستان وافغانستان چیکلرینه قدر ممتد بولغان یرلردر - قطای مملکتی آزیه قطعه‌سنده برمملکت عظیمه بولوب هر اطرافندان طاو سلسله‌لری بلان احاطه قیلنوب باشقه ممالك آزیه‌دن بالکل آیروم برمملکتدر دخی‌ده قطای مملکتی‌ننك ایچنده‌کی طرفلاری کذلك طاو سلسله‌لری بلان آیرولوب اوچ‌که منقسم بولنمشدر - مثلا مذکور مملکت‌ننك شمال طرفی کلا آلطای طاوی‌ننك سلسله‌لری ابتدا آمور جلغه‌سی‌ننك تاماغندان باشلانوب توغرو مغرب‌کا تابا ممتد بولوب مغرب طرفنده دخی هند وقو وهم بللور طاولاری وجنوب طرفنده هیمالای طاولاری احاطه‌قیلمشدر وکذلك قطای مملکتی‌ننك مشرق طرفنده قوریه نصف جزیره‌سندن آمور جلغه‌سی تاماغنه قدر مسلسل طاولار ممتددر *

قطای مملکتی‌ننك ایچنده بولعوچی مسلسل طاولاردان بری تنك‌شنك دیکان طاودر ۰ ۴ درجه عرض ۷۶ درجه طولدن باشلاب جنوب شرقی‌کاتابا ممتد بولوب ایلی ولایتین ایکی‌کا آیورادرموندان باشقه دخی ۳۶ درجه عرض‌ده تبت ولایتی‌ننك اورطاسنده تنك‌شنك طاوی‌ننك شعبه‌سی‌در *

قطای مملکتی‌ننك جلغه‌لاری غایت اوزون واولوغ جلغه‌لاربولوب برسی هوانغو جلغه‌سی‌در یاکه صاری‌جلغه دیرلر ابتدا ۹۶ درجه طول ل۳ درجه عرض‌ده بیدا بولوب اوتوزمیل مقداری برهیبت منبت صحرادان جنوب‌کا آغادر آندان ینه مشرق‌قه بورولوب یوز آلتمش‌میل آغوب آندان ینه مغرب‌کا توغری آغادر هکذا که مشرق‌قه که جنوب‌کا آغوب دینکزکا توشه‌در *

کیانك جلغه‌سی تبت ولایتنده ۹۰ ۸ درجه تیکراسنده کوب چیشمه‌لردن جیولوب قطای دینکزینه آغادر *

دخی قطای مملکتی‌ننك معادنلرندن تاش کومر معدنلری بار آلتون کموش کونه صوی زرنیخ زبجفر لاجورد معدنلری وباروت‌توزی دیکان‌نرسه سیلیترا دیرلر وحیواناتدان ـ مایمول ـ آیو ـ فیل ـ فیلان ـ توه ـ قوی ـ کچه ـ غزال ـ چن جفار ـ کول‌لرنده وجلغه‌لارنده ـ آلتون وکموش توسلی بالقلار کوب‌در * آغاچ ونباتات وهم جیمشلرندن عادتی نرسه‌لر صنوبر سرو آزاد بنیان وهم کل آغاچلاری ودخی حرما آغاچی فلفاس زنجبیل جوز فندق توت آغاچی‌ننك کوب توعلری باردر توت آغاچی‌ننك بر نوعسی باردرکه قاپوغندان اعلا کاغز یاصارلار بنه ایننك معتبر نباتاتلارندان چای‌درکه بوتون عالمکا قطای‌دان بارادر *

قطای مملکتی‌ننك مشهور شهرلرندن برسی پیکین شهری‌در ۳۹ درجه ۵۴ دقیقه عرضده ۱۱۶ درجه ۲۶ دقیقه طولده واقعدر ـ ایکی میلیونلاب خلقی‌بار قطای مملکتی‌ننك پای‌تخت شهریدر بیك کوب وبیوك منارالاری وآلتی‌قاپقاسی باردر ـ مذکور پیکین‌شهری شمالا وجنوبا ایکی‌قسم‌بولوب جنوب‌طرفنداغی قسمنده عوام خلقی وغیری آدم‌لرننك یورطلاری‌در اما‌شمال‌طرفنده‌غی‌قسمنده پادشاهلاری ننك یورطلاری وباقچه‌لاری شول قدر کوزال کیفیتچه ترتیب قیلنمشدرکه باقچه ایچنده کول‌لر ـ وآغاچلارننك اعلا جنسلری ونباتات وچچك‌لرننك اعلا جنسلری بلان مزین آدم کورسه حواس خمسه‌سی کلا لذت آلادر *

نانکین‌شهری قدیم زمانده دنیا شهرلرندن ایننك‌اولوغ شهر ایمش عیسی‌دان ۱۴۲۳ یل مقدم قطای مملکتی ننك پای تخت شهری ایدی حاضرده ایللی منك‌لب‌خلقی‌بار ـ بوشهرننك‌غرایباتندان‌سکز پوچماقلی ایتوب‌فغفور کبر یجدان یاصاغان‌توبی ۱۲۵ آدوم بیوك‌لکی‌یوز آرشون‌وتوقز طبقه‌لی‌بر مناره‌باردرهر بر طبقه‌سی توبانکی‌طبقه‌دان کیجراك‌ناشنه چقارغه ایچنده باصقچ بار ـ بومناره‌ننك طشقی‌باغی قزل‌صاری وهرتورلو انواع‌بوباوبلان مزین‌در روایت‌قیلورلارکه بومناره ۱۹ یل‌ده تمام بولمش‌در ـ بوشهرننك حلقی کلا جماك ومامق‌دانلار اشلارلر قطای‌خلقی‌قاشنده بونانکین‌شهری‌مرکز علم‌ومعرفت‌بولق‌بلان‌مشهوردر توساو‌شهری کیانك جلغه‌سی‌قراینده واوراملاری‌صایون کاباو بورکان اولوغ شهردر میلیون یاریم خلقی بار همه‌سی جماك مامق کاغز وقیل‌تشندان تورلو ذات‌لار اشلایلر *

تابوان شهری ۳۸ درجه عرض ۱۰۵ درجه طولده واقع بر سوردر قدیم زمانده قطای پادشاهلاری‌نینك نشیمگاهی ایدی *
قانطون شهری مشهور دیوارجوارنده محکم قلعه بولوب مونینك اطرافنده مرمر ولاجورد ویشم معدنلری باردر *
هون‌نان شهری اهل چین‌نینك اعتقادیچه دنیا اورطاسی ظن قیلنور برشهردر
کانطون شهری ۲۳ درجه ۷ دقیقه عرض ۱۱۳ درجه ۱۳ دقیقه طولده واقع بر مشهور شهردر بعضلر خنسا شهری تسمیه قیلمشلاردر موندە یاوروپا قونصوللاری‌نینك مقرگاهی‌در *

﴿ اونونچی کاشغر مملکتی ﴾

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکتلرنینك اونونچی‌سی کاشغر مملکتی‌در خلقی هربرجنسدن بولوق اوزه برنیچه میلیون اهل اسلام دخی‌باردر مشهور شهری ۳۹ درجه ل ۲ دقیقه عرض ل ۷ درجه طولده واقع کاشغر شهری‌در ما وراء النهر مملکتلرینه تابع‌در ۸۵ منك لب حلقی بار - یارکند شهری دخی کاشغر تبعه‌سندندر *
ختن شهری آندان یراق توکل ۳۷ درجه عرض‌ده واقع برشهردر قدیم ما وراء النهرگا تابع ایدی حالا قطای‌غه تابعدر ۵۰ منك‌لب خلقی بار *
لاسا شهری ۲۹ درجه ۳۰ دقیقه عرض ۹۱ درجه ۴۰ دقیقه طولده واقع برشهردرکه قطای‌حلقی‌نینك‌کمانیچه بودی‌لری‌نینك‌مقامی‌درلاما تسمیه‌قیلورلار *
قطای مملکتی‌نینك حکومتی‌مطلقدر یعنی‌قانون‌ونظاملاری ارکان‌دولت‌ووکیللر طرفندان مصدق بولغان حالده پادشاهلاری اوز رأیی‌بلان بعضلرین تغییر قیلالنلور لکن قدیمگی قانونلاری‌نینك تغییریمه جسارت‌ایتماس قدیم زماندان بیرلی اجرا قیلنه کیلگان حکملرنی ونظاملارنی بوزمایدر - اوزندن صونك اوزی اورنینه پادشاه بولاسی کشی‌نی اوزی‌تعیین‌قیلادر *
قطای مملکتی‌نینك حلقی بیش تورلو طائفه اوزه منقسم بولوب تل‌لری همان بیك قدیمگی بر لغت‌در وحرفلری دخی مخصوص اوزلرینه باشقه بر تورلو علامتلردن عبارتدر *
قطای مملکتی‌نینك عجایباتندان آصل قطای بلان مغولستان آراسنده مشهور بر سور باردرکه عیسی‌دان ایکی یوز یگرمی بل مقدم اول شمال طرفنداغی خلق هجوم قیلماسون اوچون قطای‌پادشاهلارندان برپادشاه بنا قیلمشدر ۴۰ درجه ۴۰ دقیقه عرض ویوز یگرمی درجه ۴۰ دقیقه طولده دریا چیتوندن

باشلانوب ۱۱۱ درجه یاریم طولده ۳۹ درجه یاریم عرض‌ده صاری حلعه‌غه تصادی قیلوب بنه ۱۱۷ درجه عرض‌ده مذکورجلعه‌غه تصادف قیلور آندان شمال غربی‌کا بورولوب ۹۹ درجه طولده ۴۵ درجه عرض‌ده بولغان برکا ایرشور باری منك ایکی یوز ایللی میل مسافه بولوب طاشدان وکرپیجدن بنا قیلنمش بر سوردر *

اون برنچی یاپونیه مملکتی

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکت‌لرننك اون‌برنچی‌سی یاپونیه مملکتی‌در اوشبو مملکت برنیچه اولوغ جزیره‌لردن‌عبارتدرکه کیوسیو - سیکوکو - یدو- نیفون جزیره‌لربدر مجموعسی ایللی‌میلیون‌خلقدر اوشبو یاپونیه مملکتی‌ننك ایکی پای تختی باردر بری اصلیدرکه نیفون آطاونده ۳۵ درجه ۲۴ دقیقه عرض‌ده میاقو شهریدر آلتی یوز منك‌لب خلقی بار *
یدو شهری نیفون آطاوی‌ننك مشرقنده ۳۶ درجه ۳۵ دقیقه عرض‌ده بر شهردر ایکی‌یوزمنك خلقی‌بار - ایمدی یاپونیه مملکتنده ایکی‌پادشاه بولوب برسی دین پادشاهسی برسی دنیا پادشاهسی‌در - باشقه توروك جغرافیه‌لارنده یاوروپا اهلنه اتباعا برسی‌روحانی وایکنچی‌سی‌جسمانی پادشاه دیب یازسالارده معقول تسمیه توکلدر - دین پادشاهسی دیکانی میقادوعنوانی بلان معنون بولوب میاقو شهرنده توراددر - دنیاوی پادشا دیکانی طایقون عنوانی بلان معنون بولوب یدوشهرنده ترکلك قیلادر - میقادو آطالمش پادشاهسی فقط دیانت اشلارین کنه قارایدر - ودنیاوی پادشاه دیکانی یاپونیه اهالیسی‌ننك تربیه وتأدیبلری وعسکرلری‌ننك تنظیم وترتیبلری حقنده تدبیر قیلادر *

اون ایکنچی روسیه مملکتی

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغان مملکت‌لرننك اون ایکنچی‌سی روسیه تصرفنده بولغوچی قطعه‌لاردرکه بو قطعه‌لار ایکی قسم‌کا منقسم بولوب برسی شرقیه وایکنچی‌سی‌عربیه تسمیه قیلنور- عربیه‌قسمی قاوقاسیه‌ولایتلری‌درکه مشرقنده استرخان دینکزی جنوبنده کیلان وآذربیجان‌مغربنده قارا دینکزدر- قاوقاس طاوی‌سلسله‌لری‌ننك غایت‌بیوك یرلرنده ابدا قار اریمی‌تورغان اورونلاری بار مثلا البرز طاوی - آنا طاوی - اما طاولق طرفلارنده هواسی صالقون وجنوب‌طرفلارنده تیکز یرلرده معتدل‌در- اقالیم معتدله‌ده بولانورغان‌محصولات همه‌سی‌باردر- مذکور قاوقاسیه‌برنیچه‌ولایت‌کا منقسم بولوب‌برسی تفلیس‌ولایتی‌در *

تفلیس شهری قورا چلغه‌سی جاننده واقع ۳۰ منك خلقی بار- قدیم بیك اولوغ شهر ایدی حتی قدیم زمانده اوزی بر مملکت بولمشدر *
کوطایس شهری قدیم ایمربتیا مملکتی‌ننك بر قسمی بولوب اولوغ وباش شهری کوطایس شهری ایدی قدیم زمانده بو طرفلار مملکت خانجبس دخی آطالمش ایدی قاوقاس طاوی‌ننك آرغی یاغی حالا ارمنیه آطالور حلقی ارمن وهم کرجی دیگان خلقدر *
باکو شهری قدیم باد کوبه دیرلر ایدی دخی شماقی شهری وهم شیروان تفلیس ولایتی‌ننك مشهور شهرلری‌در موندان چغا تورغان مال اعلا زعفران افیون وجماك ذات‌لاردر اما شیروان شهری قدیم زمانده بر مشهور مملکت ایدی* پادشاه‌لاری شیروان شاه بلان ملقب‌لر ایدی شیروان شهرنده اینك اوّل اوشبو لقب بلان ملقب بولغان شاه امراء عباسیه‌دان معن بن زاید ننك قرنداشی یزید بن مزید الشیبانی‌در مذکور شهر بیك قدیمکی شهردر واطرافی باغ وبوستان عجایب برد لکشا یرلردر آقار صولاری لطیف وهواسی ملایم ۴۰ درجه ۲۰ دقیقه‌ده واقع بر شهر بولوب لکن قرنا بعد قرن زلزله‌لر بلان کوب حراب بولمش ایدی ۱۸۲۹ نچی‌ده روسیه تصرفنه کرمش‌در - حاضرده ایللی منك خلقی بار - ولایت محکمه‌سی حاضرده باکو شهرنده *
باکو شهری استرخان دینکزی اوزه مشهوردر نفط قیولاری کوب دخی یری وهواسی صلاحیتلی بولمق جهتندن بوزوم قاربوز زعفران کوب بولادر ینه مذکور قاوقاسیه طرفنداغی مشهور شهرلر- قاراباغ - ششی نوخو دربند شهرلریدر دربند قدیم زمانده باب الابواب آتالمشدر- ینه آپازه خلقی‌ننك مرکز اداره‌سی بولغوچی شهر سوقوم قلعه شهری‌در *
ینه قاوقس طاولاری‌ننك شمالنده بلاد چیرکاس دیرلر چیرکاس ولایتی‌در قدیم چیرکاس دورت بوز بنمش منك‌لب خلق ایمش حالا کوب خلق دولت عثمانیه‌غه هجرت قیلمشلاردر *

اون اوچونچی سبریا مملکتی

یعنی آزیه قطعه‌سنده بولغوچی مملکت‌لرننك اون اوچونچی‌سی سبریا مملکتی‌در که روسیه تصرفنده‌در - ایمدی بو قطعه‌ننك حدودی یعنی چیك‌لری شمالنده بحر محیط شمالی - مشرقنده بهرنك بوغازی وبحر محیط کبیر- جنوبنده ممالك قطای وتورکستان - مغربنده اورال طاولاری‌در ۴۱ درجه بلان ۷۸ درجه عرض شمالی آراسنده واقع مسافه‌در- مسافهٔ سطحیه‌سی سکز یوزده سکز منك

مربع میل مولوب خلقی آلتی میلیونلاب کشیدر - اوشوسیبریا مملکتی‌نینک هواسی اعتباری بلان دورت اقلیم‌کا منقسمدر- برسی زمهریردر یعنی غایت صووقدر که شمال طرفنده آلتمش یدی درجه‌دن آری یرلردر اول یرلرده غایت صووق بولمق جهتندن بر یوزنده ۹ آی قارلار یوزلار جای دصلنه‌ده اریمایدر ونباتات اوسمایدر - ۲ نچی اقلیم بارد یعنی صالقون یرلردرکه ۶۵ درجه‌دن ۶۷ درجه‌کا قدر یرلر بولوب یل ناولمی ایکی فصل‌غه منحصردر یعنی قش هم جای‌در - ۳ نچی ۵۰ درجه بلان ۶۵ درجه آراسی یرلردر اول یرلرده دورت فصل باردر - ۴ نچی اقلیم معتدله‌در یعنی ۵۰ درجه‌دن توبان معتدل هوادر هر انواع نباتات وهر تورلو آشلق اوسه‌در *

سبر طرفی یاوروپادان اورال طاولاری بلان آیرلادر اوشو اورال طاوی ۶۸ درجه عرض شمالیده یانکا جیر دیکان آطاودان باشلاب شمال شرقی‌دن جنوب غربی‌کا میل قیلوب ومسلسلا کیلوب اورینبورج وصامار ولایتلرینک اطرافقه تارقالوب حوبالادر - دخی سبر طرفین قطای مملکتندن آیوراتورغان طاولارنینک سلسله‌لری بهرنک بوغازنده ۶۸ درجه عرض شمالیدن باشلاب جنوب‌عربی‌کاتابا ممتد بولوب هندوقو طاولارینه‌چاقلی آندان دخی حیمالای طاوینه توتاشادر - اوشومذکور سلسله طاولار تورلو اورنده تورلو اسم بلان آتالوب‌مثلا ابتدا آلما طاولاری‌آطالوب آلطای وهندوقوطاولارینه‌کیله‌در *

دخی سبر طرفنده بولغان اولوغ‌جلغه‌لاردان برسی‌بنسی جلغه‌سی‌درکه آلطای طاولاردان چیغوب بایقال کولی آرقلی آغادر آندان شمال عربی‌کا تاما آغوب بحر منجمدکا توشه‌در آنکا دخی طونکوس جلغه‌سی قوشولادر *

ینه اوب جلغه‌سی کذلك آلطای‌طاوی‌نینک سلسله‌لرندن‌چیغوب ایرطش وهم طوبول جلغه‌لارین آلوب بحر منجمد جرماغنه آغادر *

ینه لینا حلغه‌سی بایقال طاولاردان‌چغوب اولا مشرقغه آندان‌شمال‌کا آغوب بحر منجمدکا توشه‌در *

ینه آمور حلغه‌سی‌درکه قطای مملکتی ایچندن‌چغوب ساحالین بوغازینه آغادر سبریا مملکتی‌نینک قر ووحشی حیوانلاردان اینك‌اعلا قارا تولکی وهر انواع تولکو آنده‌در تیین - کش - صوصار - آق آیو - دخی کامجاط دیگزنده ذئب‌البحر یعنی کامجاط قوندوز وهم‌صوقوشلاری‌نینك‌انواعسی‌بار- جاموس - صو صغری - اورداك وغیرلر- دخی سبرطرفلارنده بیکراك صالقون‌طرفلارنینک بافراقلی آغاچلار اوسمایدر اما معدن‌کانای طرفلاردرمثلا - زبرجد - الماس - آلتون - آق آلتون - حجر الفتیله - لاجورد - نطرون - ملح - بارود -

کموش - تیمور - مقناطس - باقر - وغیری معادنلر دخی کوبدر *
سبریا بر نیچه ولایتکا منقسم بولوب بری طوبول شهری‌درکه ایرطش جلغه‌سی‌ننك مشرق جانبنده یکرمی منك حلقی بار *
طوم ولایتی‌ننك اولوغ شهری ایرطش صوی‌بلان طوم جلغه‌سی متلاقی‌بولغان برده طوم شهری‌در اون منك حلقی بار *
ایرکوت‌ولایتی - ایرکوت‌شهری بایقال‌کولی‌ننك‌مغربنده ایرکوت‌ولایتی‌ننك مرکز اداره‌سی بولغوچی شهردر ل ۱ منك‌اب خلقی بار *
تحته شهری اوشو ایرکوت ولایتنده‌درکه روس مملکتی‌بلان قطای مملکتی‌ننك حدودنده واقعدر - دخی آنکار مقابل مایماچین شهریدر - چای‌ننك اولوغ سوداسی تحته شهرنده‌در *
یاقوت شهری لینا صوی بوینده یاقوت ولایتی‌ننك مرکز اداره‌سی بولغوچی بر شهردر بر بعضی لیمانی باردر منك یاریم چاماسنده خلقی‌بار یاقوت‌خلقی طوپاس ویالقاو آدملردر هنرلری باری صیادلق‌در آط اوربینه ات جیکوب یوریلر *
روسیه‌ننك آزیه قطعه‌سنده بولغان‌ممالك‌لرنده مجموعسی اون‌بر میلیون‌ایکی یوز آلتمش منك‌اب خلقدر یعنی قاوقس اهالی - تاتار طائفه‌سی - مغول طائفه‌سی - مانجور طائفه‌سی - فین طائفه‌سی - بورات طائفه‌سی - کامچاطکا یاکه کامچادال طائفه‌سی‌در *

اون دورتنجی آطاولار مسئلری

یعنی آزیه‌قطعه‌سنه متعلق آطاولار مسئله‌در که آزیه شرقیه‌کا متعلق آطاولاردان مشهورراکاری بیمکال‌جرماغنده واقع نیکوبار آطاوی دخی آننك شمالنده‌راك اندومان آطاوی‌در بو آطاولارننك توفراغی منبت وجیمشلك بولوب جملدن خط استوا نباتات واشجارلاری وخیواناتلاری همه‌سی باردر اما هواسی ناچاردر اندومان جزیره‌سنده برکن طاوی هم بار منك‌ده سکز یوز آدوم بیوك‌در - بو آطاولارده نارجیل کوب اوسه‌در خلقی کوبراك نارجیل‌بلان طعاملنه‌لر شول جهتدن جسملری غایت لطیف‌در *
سیلان آطاوی یاکه سرندیب آطاوی ۶ درجه ل دقیقه عرض‌بلان ل ۸ درجه ل دقیقه آراسنده واقع سطحی ۲۰ منك مربع میل‌بولوب اورطاسنده بیوك طاولار باردر رهون طاوی اطالور بو آطاوده اقلیم استوائیه‌ده بولغان هر حیوانات‌ونباتات ومعادن‌باردر بر میلیون‌چاماسنده خلقی‌بار هرجنس‌حلق‌دان

واهل اسلامدان هم باردر آدم علیه‌السلام اوچماددن اوشوسرندیب آطاوینه اینمش دیب مقوله‌لر چقاماتام دیکان شهر سیلان آطاونده ۹ درجه ۳۶ دقیقه عرضده ۷۹ درجه ۵۰ دقیقه طولده برشهردر دخی اوشو آطاوده کلومبو شهری باردر *

ینه سرندیب‌ننك بر آز شمالنده رام دیکان آطاو باردر مودی خلقی‌ننك رام تسمیه قیلنمس پت‌لری بولوب اول پت اسمی بلان اطالمس آطاودر ایلانه‌سی یکرمی میل‌در *

لقادیو آطاوی هندستان ننك جنوب عربی‌سنده ۱۱ درجه عرض شمالی‌ده واقع درنیجه آطاولاردر لکن بعض‌لرنده خلق بوقدر خلقی بوله‌نلاری‌ده اوزلرینه تیدرلك دیوداندان یوقلق سبلی نارجیل سوتی ومالی اتی بلان تیركلك قیلالار بو طائفه عرب نسل‌لرندن اهل اسلام‌لاردر داریسینده اون منك‌لب خلقی بار *

ینه بو مذکور آطاننك جنوبنده خط استوادان سکز درجه‌ده واقع مالدیوا آطاولاری‌باردر بو آطاولارننك خلقلاری هندی وعربی وملاقلوی بولوب اوزینه همه‌سی اهل اسلام‌در *

ینه سیبریا‌کا متعلق آطاولاردن بحر منجمد ایچنده بانکا جیر دیکان آطاولار باردر اما هیچ برخلقی بوقدر بهرنك بوغازنده وآمیریقا یاغنده السقه آطاولاری وقوریل آطاولاری باردر *

﴿ ایکنچی باب آفسترالیه ﴾

محیط کبیر ایچنده بولغان آطاولارننك احوال اجمالیه‌سی بیاننده

معلوم اولاکه محیط کبیر ایچنده آزیه قطعه‌سی‌ننك جنوب شرقیسنده وامیریقه قطعه‌سی‌ننك مغربنده منتشر بولغوچی اولوغ وکچینه کوب آطاولار باردرکه محیطیه وجنوبیه معناسنده بولغوچی آفسترالیا لفظی بلان تسمیه قیلنمشلاردر اوشبو مذکور قطعه ۳۴ درجه عرض شمالی‌دن نامعلوم طرفلارغه قدر دخی ۹۵ درجه طولدن ۱۱۱ درجه طول‌کا قدر بولغوچی غیر متناهی آطاولار مجموعسی بش قسم‌کا منقسم بولوب بری میلانیزیا ـ ۲ نچی مالیزیا ۳ نچی میقرونیزیا ـ ۴ نچی بولینیزیا ۵ نچی جنوب طرفنده قطب یرلری دیکان قطعه‌لاردر ایمدی اوشبو محیطیه یاکه اوقیانوسیه قطعه‌لاری بش فصلده تمام بولادر *

مالیزیا آطاولاری‌که بولار جزایر هند یاکه آزیه‌کا منسوب آطاولار دیب تسمیه قیلنورلار حتی بعض جغرافیه‌لار هند آطاولاری قطاره‌سنه یازالار *

اول آطاولارننك مشهورلارى - فيليپ - بورنيو - چلبس بركه سليب - زوند -
ملوكا ديرلر بش قطعه آطاولاردر ايمدى فيليپ آطاوى ديكانمز تونكين
جرمغى ننك مشرق طرفنده منك اب آطاولاردان مركب بر قطعه‌در دورت
ميليون يوز آلتمش اوچ منك اب حلقى بار كوبراكى اهل اسلام‌در *
بورنيو آطاوى‌كه جزيرهٔ مراج آتالور بومذكور آطاو ٦ درجه عرض شمالى
ملان ٤ درجه عرض شمالى آراسى - دخى ١٠٩ درجه ل دقيقه طول شرقى
ملان ١١٩ درجه طول شرقى آراسنده واقع دراوچ ميليون ده‌ش يوز منك خلقى بردر *
مذكور فيليپ آطاولارى ننك بركن‌لرى كوبلك سببى هميشه زلزله‌لر وهم
رعد عاصفه‌لر كوب بولادر لكن دائما بهاردر يعنى قش بولمايدر ويرلرى
منبت وزراعت كاصلاحيتلى - بورتقال وموز آغاچلارى خدايى اوسه‌در يعنى
آدم عملدن باشقه اوسه‌در - بو آطاولارننك اولوغسى مانيل آطاوى‌در ١٤
درجه ٣٨ دقيقه عرض ١٢٠ درجه ٥ل دقيقه طولده واقع‌در *
مينداناو آطاوى آندان جنوب كانابا كذلك هميشه بهار آطاودركه قش بوقدر
متصل جاى بولبوب توردادر *
بورنيو آطاوى ننك طاولارى وآقار صولارى بار حتى كيمه‌لر يورورداى
جلغه‌لارى بار محصولاتندان دوكى مامق بوروج قلنفر صندل آبنوس وهر انواع
بوياو اولن‌لرى در دخى بورنيو آطاوى ننك معادنلرندن كذلك -
كافور - كموش - آلتون - تيمور - قصدير - باقر - انتيمون - آلماس
حتى بورنيو خلقى ننك بايلارنده ميليون يارىم ريال بها توروولق
آلماس‌لار بار ايمش - غاللان پادشاهى بو آلماس‌قه يوز ايللى منك
ريال ايكى كيمه طولو دوكى آلتى طوب يوز ملطف بيرمش ايكان
اياسى بيرماه‌شدر - بو مذكور آطاوده هندستان داغى خيوانلار همه‌سى بار
تمام آدم صفتنده اورمان كشى‌سى ديكان مايمول‌لار كوبدر *
ملوكه آطاولارى بورنيو آطاولارندان مشرقده تاتا كوب آطاولاردر آننك
اولوغسى چلبس آطاوى‌در دوش ايسلى اولن‌لرننك اعلاسى وخط استوائيه
جيمشلرى هرقايسى باردر دخى ايكماك آغاچى ديكان برتورلو آغاچ باردركه
جيمشنده ايكماك طعمى باردر دخى گوبورلى باقاننك اولوغ‌لارى آنده‌در *
زوند آطاولارى‌ديب تسميه قيلنمش آطاولار جمله‌سندن جاوه آطاوى‌ديرلر
بورنيو آطاوى ننك جنوبنده خط استوادان آرى ٤نچى ل نجى درجه‌لرده خط
استوا بوينچه بويى آلتى يوز آلتمش آلتى ميل آرقلى‌سى ايللى ميل‌در بيوك
طاولارى وآقار صولارى باردر *

بو آطاوننك خيوانات ونباتاتلارى همه‌سى بوربو آطاونداغى حيوانلار ونباتاتلاردر برميليون ايكى‌يوزمنك‌لب خلقدان كوبراكى اهل‌اسلام‌در وبو آطاوننك مركز اداره بولعوچى شهرى باناوبه شهربدر *

تيمور آطاولارى دخى‌جاوه آطاولارى‌ننك‌مشرقنده واقع آطاولاردر إما اوشبو تيمور آطاوى قديم زمانده عربلر آراسنده جزيره‌ٔ واق واق ديب معروف ايدى اوشبو آطاوننك خلقى كوبوسى عبده‌ٔ اصنامدر *

صوماطرا آطاوى - رامنى آطاوى‌ديب هم آطلور ل درجه ٣ دقيقه عرض جنوبيدن ل درجه ٥٠ دقيقه عرض‌شمالى‌كاقدر ممتد بولوب نقد خط استوا اوستونده‌واقعدر مالاقا بارطى آطاوينه قارشو- بوصوماطرا آطاوى‌ننك‌جنوب‌كا تابا قسمى‌دورت ولايت‌كامنقسمدر برسى‌پادانك‌ولايتى‌در - ٢ نجى پادامبانك ولايتى‌در- ٣ نجى ميونبع ولايتى‌در - ٤ نجى تانفولان‌ولايت‌لريدر - مركز اداره‌سى نيكولن شهريدر - ٣ درجه ٩ دقيقه عرض ١٥٢ درجه ١٧ دقيقه طولده واقعدر *

ينه بوصوماطرا آطاوى‌ننك خط استواننك بيرى طرفنده واقع بولعوچى‌قسمى برنيچه كيچراك مملكت‌لركا منقسمدر- برسى آچين‌مملكتى‌در آطاوننك‌شمالنده آچين شهرى دار الحكومتى‌در - دخى برسى سياق مملكتى‌در دار الحكومة بولعوچى شهرى دخى سياق شهريدر جزيره‌ننك مشرق طرفنده‌در- دخى برسى باناح مملكتى‌در دار الملكى دخى باناح شهريدر - ايمدى مذكور سلب آطاولارى‌ننك اهاليسى قديم آى‌غه وقوياش‌قه عبادت‌قيلورلار ايدى ايكى يوز يلدان‌بيرلى اسلام‌دينننده‌در- دخى صوماطرا جزيره‌سى‌ننك شمال‌كاتابا مملكتلرنده‌كى خلق وكذلك جاوه آطاوى‌ننك خلقى همه‌سى اهل اسلامدر *
ميلانيزيا آطاولارى‌ننك اينك اولوغسى اقستراليه آطاوى‌در يانكا عالانديه آطاوى تسميه قيلنور اوشبو آفستراليه آطاوى‌ننك ايچكارى‌طرفلارى هنوز بالكليه كشف قيلنغانى يوقدر لكن كوبراك ساحل‌لرى آنكليه تصرفنده بولمق جهتندان معلوم بولغان‌يرلرى آلتى‌ولايت‌كا منقسمدر برسى غال‌جديد يعنى يانكاغالانديه آطالادر دورت‌يوزمنك خلقى‌بار - مركزولايتى ودارالحكومتى بولغوچى شهرى سيدنى‌شهرى آطالادر ل٣ درجه عرض‌جنوبى ١ ل ١ درجه طول شرقى‌ده واقع شهردر سكسان منك خلقى بار *
٢ نجى ويكتوريه ولايتى‌درغال‌جديدننك جنوبنده‌در مركز اداره‌سى ميلبورن شهرى‌در يوز آلتمش منك خلقى بار *

۳ نجی کینسلاند ولایتی آفستر الیه‌نك جنوبنده دورق نصف جزیره سنه‌قدردر بریسپان شهریدر ۲۰۰۰ نفوس *

۴ نجی آفستر الیای جنوبی ولایتی ادیلاند شهری مرکز ایالتی‌در آفستر الیای شمالی ولایتی مرکزی سوینسان شهریدر *

۵ نجی آفسترالیه نك جنوبنده واندیمین جیزی دیکان بر آطاودر تاسمانیه هم آتالور یوزمنك‌لب خلقی بار *

بانکاغوبنا آطاوی آفستر الیه‌نك شمالنده ۱۳۲ درجه طول بلان ۲ ل ، درجه آراسنده واقع بولوب ایجنده بیوك طاولار وکینك اورمانلار باردر خلقی بش یوز منك قدر *

یانکا قلیدونیه آطاوی ۱ درجه ۳۷ دقیقه عرض جنوبی ۲۲ درجه ۵ ۳ دقیقه عرض جنوبی آراسنده - دخی ۱۶۳ درجه طول بلان ۱۶۷ درجه طول آراسنده واقع‌در خلقی خوش منمدن خلقلاردر *

دخی بو اطاوسك شمالنده ۱۰ درجه عرض جنوبی‌دن ۲۰ درجه عرض جنوبی آراسنده واقع برنیچه تورکوم آطاولاردر *

دخی سلیمان آطاوی دیرلر ل درجه عرض جنوبی بلان ۱۰ درجه عرض جنوبی آراسنده ل ل درجه طول بلان ۱۶۰ درجه طول آراسنده واقع‌در خلقی بالکلیه وحشی آدملردر اما اوشبو مذکور میلانیزیا آطاولارنده دیانت اسلام دینی شایع‌در نصارادان دخی کوب کمسه‌لر باردر *

۳ نجی پولینیزیا آطاولاری ۳۰ درجه عرض شمالی‌ده بولغان آطاولار همه‌سی پولینیزیا تجمعاتنه کرادر چونکه پولینیزیانینك معناسی کوب آطاولار معناسنه‌در هربر تورکوم آطاوعه بر اسم قویمشلاردر مثلا سرکت آطاولاری دوستلار آطاولاری سیاحلار آطاولاری دحی ساندویچ جزیره‌لری ۱۸ درجه ۵ ل دقیقه عرض شمالی بلان ۲۲ درجه عرض شمالی آراسنده ۴ ل ۱ درجه بلان ۱۶۰ درجه طول آراسنده‌در *

آفستر الیه‌نك مشرقنده ایکی دانه جزیره بولوب آرالارین قوف بوغازی تسمیه قیلنور طار بوغاردر بو آطاولار یانکا زیلاندیه آطاولاری آطالور آلنمش منك‌لب خلقی بار *

اوشبو مذکور تجمعات جزایرننك حکومتی بالاستقلال حاکم اوزلرندن قویولمشدر *

ل نجی میقرونیزیا آطاولاری یعنی واق آطاولار تجمعاتی معناسنده‌در آلار اوشبو آطاولاردر - ماریان - ماکیلان - پالانوس - قارولین - راداق - مارشال - وغیرلر - اوشبو مذکور میقرونیزیا آطاولاری‌ننك خلقی دین اسلام اوزه‌درلر لکن کوبراکی نصارا وپروتیستاندرلار *

آفریقه قطعه‌سی یاوروپا هم آزیه قطعه‌لارندان آیروم تمام بر اولوغ آطاو کبك‌درچونکه آزیه‌دان‌سویس‌قنالی‌بلان دخی‌شاب دینکزی‌بلان آیرولادر- یاوروپادان تماما آق‌دینکز وسته بوغازی‌بلان آیرولادر- آفریقه قطعه‌سی شمال‌ده ۳۷ درجه‌۴ دقیقه‌ده بولغوچی بونا بورنوندان - جنوبنده ۳۴ درجه ۲۳ دقیقه‌ده بولغوچی امید بورننه‌قدر ممتد بولوب‌عرضا ۴۳۳۰ میل‌جغرافی وکذلك مشرق‌جانبنده ۱ل درجه ۲۲ دقیقه‌ده بولغوچی قواردافوی‌بورنوندن مغرب طرفنده یاشل بورونغه‌چه بولغان مسافه ۴۳۲۰ میل جغرافیلر سطحی ۱۱ میلیون مربع میل‌در *

آفریقه قطعه‌سی‌ننك حدودی شمال طرفنده جبل‌طارق بوغازی وآق دینکز مشرق طرفی سویس قنالی وشاب دینکزی وباب‌المندب بوغازی جنوبنده هند دینکزی وبحر محیط جنوبی ومغربنده آطلاس دینکزی‌در اما امیریقه وآفریقه قطعه‌لاری‌ننك حریطه‌لارین ینشه قویوب اعتبار قیلوب قاراغانده مذکور ایکی قطعه‌ننك قدیم زمانده بربرینه متصل بولماقلقن فرض‌قیلونادر اوشبو آفریقه وامیریقه قطعه‌لاری‌ننك بربرینه متصل بولماقلاری تقدیرنده آفریقه‌ننك شمال‌غربی‌حصه‌سی امیریقه قطعه‌سنده بولغوچی میکسیکه جرماغنه داخل‌بولور- دخی امیریقای‌جنوبی‌ننك سانت‌رون بورنی‌تیکراسنده بولغوچی حصه‌سی کینه جرماغنه داخل بولور *

آفریقه قطعه‌سنده مسلسل اولوغ طاولارندان بری آطلاس طاوی‌درکه ۲۸ درجه عرض شمالیدن باشلاب ۳۷ درجه عرض شمالی‌کا قدر ممتدر یعنی کریت جرماغندان شمال غربی‌کا تاباراق بونا بورننه وآندان دخی توغرو مغرب‌کا تابا فاس مملکتنه ایروشوب آندان بنه جنوب‌غربی‌طرفنه یونالوب نون‌بورننه قدر ممتدر مذکورطاوننك اینك بیوك‌برلری فاس‌بلان‌مراکس آراسنده ‌بیك بیوك طاودر ارتفاعی اوچ منك ایکی‌یوز‌قدم‌در اطلاس طاولارنده واورمانلارنده غایت ضررلی وبرتنج حیوانلار وغایت قبیح یلانلار کوبدر *

ینه آفریقه‌ننك برطاو سلسله‌سی حبش مملکتندن جنوب‌کا تابا ممتد بولوب وامید بورنی‌ننك مشرق‌طرفنه باروب ایرشه‌در ودخی آفریقه‌ننك اورطاسنده حبش‌مملکتی‌ننك جنوبندن‌باشلانوب مغرب‌کا تابا توغرو ممتدبولوب باروب ایرشکان یری هنوز معلوم توکلدرکه اوشبو طاوبی جبل القمر تسمیه قیلنور اما قمر طاوی‌ننك کیفیتی ونیل جلغه‌سی‌ننك منبعی یعنی آغوب‌چققان برین

بوزمانغه‌چه باکان کشی یوق ـ اما آفریقه قطعه‌سی‌نینك معلوم بولغان طرفلارنده
کینك صحرالار وبادیه‌لر باردر برسی ۱۶ درجه عرض شمالیدن ۲۹ درجه
عرض شمالی‌کا قدر ممتد بولوب سطحیه‌سی ایکی‌منك آلتی یوز میل اوزونلقی
یدی منك بش یوز میل کینك‌لکی صحرای کبیر نسمیه قیلنور غایت کینك
صحرادر *
آفریقه‌نینك مشهور ومعلوم بولغان جلغه‌لارنداان برسی نیل دریاسی‌درکه اوشبو
نیل دریاسی ایکی اولوغ جلغه‌دان قوشولوب بری نیل ابیض ـ دخی برسی
نیل ازرق دیب آطالور ـ حقیقتن بلکان کشی یوق اما کمان قیلالارکه نیل‌نینك
باشی زنکیبار مملکتی‌نینك آرغی‌یاغنده قمر (قاف‌نینك ضمه‌سی بلان) دیکان
اورونده بولغوچی قمر طاوی‌نینك سلسله‌لرندن چیققان چیشمه‌لر حبش نوبه
مصر آرقلی آغوب آق دینکزکا توشه‌در *
سینغال جلغه‌سی صحرا کبیرنینك جنوبنده‌کی طاولاردان چغوب آطلاس دینکزینه
آغادر ۱۶ درجه عرض‌ده ـ ینه غامبیه جلغه‌سی کذلك مغرب زمین‌ده سودان
طاولارندان آغوب آطلاس دینکزینه توشه‌در ۱۴ درجه‌ده *
ینه نیجر یاکه نیکر جلغه‌سی صحرای کبیرنینك جنوبنده طاولاردان آغوب ۹
درجه عرض شمالیده برنیچه تارماقغه آیورولوب آطلاس دینکزینه توشه‌در
نیجر جلغه‌سینه دخی بینوه جلغه‌سی قوشولادر *
دخی آفریقه قطعه‌سی‌نینك کول‌لرندن مشهورلری چاد کولی آفریقه‌نینك ۱۳
درجه عرض شمالیسنده واقع یرده‌در بو کول‌کا دخی کوب جلغه‌لار آغادر
وبالغی کوب برکولدر اطرافی انواع نباتات وفاکهه‌لر بلان مزیندر *
ینه تیمبوقتو شهری‌نینك جوارنده دیبو کولی ـ مصر دیارنده قارون کولی حبشه
یرنده دنبعه کولی *
آفریقه قطعه‌سی اقالیم استوائیه‌ده واقع بولوی جهتندان قورو وقوملق یرلری
کوب هواسی قورو واسی‌در قویاش خط استوانینك شمالنده بولغان وقتده یغمور
هیچ بولمایدر اما قویاش بروج جنوبیه‌ده وقتده یغمورلار بولادر آفریقه
قطعه‌سی‌نینك صحرالارنده قورولق واسی بولغان اوچون هیچ برسیاح آفریقه
قطعه‌سن تفتیش قیلغانی یوقدر چونکه سفر غایت متعسردر وبعض طرفلارنده
ریح سموم دیکان غایت ضررلی جیل‌لر بولادر شول سببلی نباتات هیچ اوسمایدر *
آفریقه‌نینك حیوانلارنداان ـ آرسلان ـ قبلان ـ صرتلان ـ کامجاط ـ قوندوز ـ
کرکدان ـ فیل ـ مایمول ـ دوه ـ زرافه ـ صو آطی ـ صاری ایشاك ـ دخی
تمساح ـ وکذلك دنیاده ۲۰۴۲ صنف قوش باردیلر * بولاردان بش یوز صنفی

آفریقه‌ده‌در ودخی غایت اولوغ جلانلاردان بوما جلان قرقشار آرشونلی بولادر *
آفریقه قطعه‌سنده بولا تورغان محصولات خط استوا بویینده بولغوچی محصولات همه‌سی باردر *

اما معدن‌لرندن ـ آلتون ـ تیمور ـ باقر ـ کونه‌صوی ـ تاش‌توز ـ کومور ـ آصل طاش نوعندن ـ بللور ـ یشب طاشلاری‌در *

آفریقه خلقی بو زمانلارده ایکی یوز آلتی میلیون تخمین قیلنه‌در *

اما آفریقه قطعه‌سی کما هو تفتیش قیلنماغانلق سببلی ممالك آفریقه‌نی اولا بیله تقسیم قیلنه درکه مثلا بلاد نیلیه دیرلر مصر نوبه حبش مملکت‌لری وغیرلردر ـ دخی بلاد مغرب تسمیه قیلنورکه ـ صحرای کبیر ـ برقه ـ فزان ـ تونس ـ طرابلس جزایر ـ مراکش ـ دخی بلاد بر بر ـ دخی بلاد شرقیه دیرلر ـ زنجبار موزامبیك ـ صوفالا ـ دخی بلاد وسطی دیرلر سودان مملکتی ـ دخی بلاد غربیه آطالور سینغامبیه وهم گینیه مملکتی‌در ـ امیدبورنی مملکتی ـ ودخی بلاد قافراریه ودخی آفریقه‌غه متعلق آطاولار *

﴿ مصر مملکتی ﴾

مصر مملکتی ۲۳ درجه ۴۵ دقیقه عرض شمالیدن ۳۱ درجه ۲۸ دقیقه عرض شمالی‌کاچه ـ دخی ۳۲ درجه طول شرقی‌دن ۳۶ درجه ۳۰ دقیقه طول شرقی‌کا قدر یرلردر طولا وعرضا سطحی ۸۵ منك مربع میل‌در خلقی ۲ میلیوندر *
نیل دریاسی عادتی آغومی وقتنده منك ایکی یوز قنطار کوتارورلك کیمه‌لر یوری آلمایدر ایکان بر طاشیغان وقتده تیراسلکی قرق آرشون بولوب مصرغه قدر نی اولوغ کیمه‌لرهم یورمك ممکن بولادر ـ اما نیل دریاسی‌نینك طاشیماقی نی دندر تحقیقن بلکان کشی یوق بعض‌لر کمان قیلالارکه نیل دریاسی‌نینك باشنده بولغوچی طاولارغه یاوغان یغمورنینك کوبلکی سببلی‌در دیلر ـ بعض‌لر دخی غیرچه کمان قیلالار ﴿ العلم عند الله ﴾ چونکه نیل دریاسی انقلاب صیفی وقتنده آرتا باشلاب کوز اعتدالی‌نته اما آرتوب بر نیچه مدت تورغاندان صونك ینه کیمی باشلایدر نیل صوی تمام قایتوب تکاچ نیل بویی یرلر ینه تمام انبات قوتی حاصل بولوب جهان تمام مزین بولادر *
مصرنینك هواسی اختلاف فصول اربعه بلان هم مختلف بولادر کاها اسی وقوروق جیل‌لر ایسه‌درکه ریح الخمسین دیرلر مصر دیارنده بولغان محصولات وحبوبات‌دن خردل انیسون ـ سیسام ـ قرطم ـ حلبه ـ زعفران ـ برسم ـ شلجم ـ خیار ـ قاون ـ قاربوز ـ ماموق ـ کتان ـ طاری کبك نرسه‌لردر وصعید ناحیه‌سنده

شکر قاموشی - چوید اوطی هم ایکالر حاصل کلام مصرننك محصولاتی انواع کثیره‌در - مصرننك معادنندن - یشم - نطرون - مرمر - خصوصا اهرام الجیزه ناحیه‌سنده - عقیق - یاقوت - جمست - کرکهن - خلکیدونی - لاجورد دخی باردر *
مصر مملکتی اوچ قسمکا منقسم بولور برسی توبان مصر - ۲ نچی اورطا مصر - ۳ نچی یوقاری مصر - ایمدی توبان مصر مملکتی‌ننك مشهور شهرلری اسکندریه شهری برباقدان آق دینکز بر یاقدان ماریوت کولی بلان محاط ومصر مملکتی‌ننك اینك قدیمکی شهری‌در اسکندر ماکیدونی بنا قیلمش‌در اوشبو اسکندریه شهری قدیم زمانده مرکز علوم بولمق حیثیتندن مشهور شهر ایدی ایچنده مشهور بیك اولوغ کتب‌خانه‌سی بار ایدی حضرت عمر زماننده اسکندریه‌نی فتح اینکانده حضرت عمر اول کتب خانه‌نی یاندورتدی دیب یاوروپا اهلی کمان قیلسه‌لارده هیچ دلیل‌لری یوقدر - اسکندریه‌دن سویس‌شهرینه ومصرغه تیموز یول بلان یورولەدر *
رشید شهری اسکندریه‌دن قرق میل قدر برده اطرافی لیمون وموز وخرما آغاچلاری بلان مزین ومشحون وباقچه‌لاری کوب اون منك خلقی بار برشهردر *
دمیاط شهری نیل‌ننك مشرقه تابا یاعنده برسودا شهری‌در قرق‌منك‌لب خلقی بار اوشبو دمیاط شهرندن یراق توکل آزوغان یاکه طنیس قریه‌سی دیرلر حضرت موسی‌ننك توغان قریه‌سی‌در *
طنطا شهری مصر خلقی‌ننك حای فصلنده چقوب تورا تورغان شهرلری‌در دخی شیخ احمد بدوی‌ننك مقبره‌سی آنده‌در منوف شهری بیش منك‌لب خلقی‌بار برشهردر بوشهر خلقی چیطه‌چی‌لاردر *
قاهره شهری حالا مصر مملکتی‌ننك دار الملکی بولغوچی شهردر بو شهرنی خلفاء فاطمیه‌دان معزلدین الله بن منصور صالدورمش‌در ۳۷ل سنه‌ده اما سوربن بنا قیلغوچی صلاح الدین ایوبی‌در مسجدلری ومدرسه‌لری کوبدر مشهورراکی جامع ازهر مسجدی‌در *
اوشبوقاهره‌ننك قارشوسنده نیل‌ننك مغرب‌طرفنده ارض‌جیزه دیکان یر باردر خرما وزیتون آغاچلاری کوب - موندان مغربکا تابا ینه اوچ اهرام بار بیك بیوك - ۲۰ میل قدر بردن کورنه‌در اینك بیوك اهرام‌ننك ارتفاعی بس‌یوز قدم‌در بولاردان باشقه ینه کوب اهرام‌لار بار - بو اهرام‌لارننك یاقننده دورت آیاقلی حیوان صفتنده اوزونلغی ل۲۱ قدم باشی آدم باشی کبك ابوالهول آطالادر بولار حضرت عیسی‌دان ۲ منك یل‌لار مقدم بنا قیلنمشدر دیرلر بو اهراملاردان جنوبکا تابا بوصیر دیکان قریه باردر قصیده بردەایاسی شیخ

محمد بوصیری ننك مولدی در - بوطرفلارده دخی منیف دیکان یرده ینه اهراملار کوبدر مومیای آدمی دیکان نرسه تابالار *
فیوم شهری شیخ فیومی ننك مولدی در ایللی توقز منك خلقی بار هواسی لطیف مذکور شیخ ننك لغت عربیه‌ده کتابی بار - کل صوی وزیتون مایی کوب چغادر بو شهرننك بر قنالی باردر خلیج یوسف دیرلر *
یوقاری مصر یاکه صعید دیرلر مونںك مشهور شهرلرندن سیوط شهری در نیل ننك مغرب طرفنده بر میل مقداری شیخ جلال الدین السیوطی دیکان صاحب الفنون بر مشهور مصنف ننك مولدی اون بیش منك لب خلقی بار نوبه وسودان یولی اوستونده بر منزلدر مونده اعلا افیون اشلانه‌در - دخی سیوط ننك یاقننده کوب مغاره‌لر باردرکه ایچنده صورتلر بار *
بلاد الواحات دیرلر - فزان - وطرابلس - ودارفور - ومصر آرالارنده یورکوچی قافله‌ننك توقتاب صو آلا تورغان یرلری در سیوا دیکان بر شهری بار ایکی منك لب کشی تورا - اوشو مصر مملکتنه قدیمدن نیچه نیچه مشهور پادشاه‌ننك کوبوسی متصرف بولمشلاردر مصر تواریخلرینه قارا *

نوبه مملکتی

نوبه مملکتی وغیرلری : اما نوبه مملکتنده ایکی میلیون‌ده بر یوز منك خلقی بولوب مصرننك جنوب‌کا تابا طرفنده واقع مملکتدر - نوبه مملکتی دورت قسم‌کا منقسم‌در برسی شمال طرفنده نوبهٔ عثمانیه تسمیه قیلنورکه عثمانیه مملکتنه تابع‌در دار الملکی در شهریدر ۲ نچی اورطا طرفلارنده واقع مملکتدر قاعده‌سی دنکله شهریدر ۳ نچی جنوب طرفی مملکتی‌درکه دار الملکی سنار شهریدر ۴ نچی مشرق طرفنده‌در قاعده‌سی سواکن شهریدر *
در شهری حرمالق وکیمك برده واقع بر شهردر ۳ منك لب خلقی بار ینه یسمول شهری - یانکا دنکله شهری - سنار شهری - سواکن شهری - نوبه‌ننك مشهور شهرلرندندر *

حبش مملکتی

حبش مملکتی ننك حدودی - شمالده سنار مشرقده شاب دیکری وعلین جرماغی جنونده مجهول طرفلار مغرب طرفی بلاد شلوك دیکان یرلردر حبش ولایتی ۹ درجه عرض شمالیدن ل ۱ درجه ۴۰ دقیقه عرض شمالی‌کا قدر دخی ۳۳ درجه ۴۵ دقیقه طول شرقی‌دن فرق بر درجه طول شرقی‌کا قدر

ممتدر حبش مملکتی تمام طاولق تاشلق یرلردر همه طاولاری جبل قمردن منشعب طاولاردر ـ توپراغی جیمشلك ومنبت بولوب هر تورلو حیوانلاران باردر وحیواناتندان دخی آفریقه قطعه‌سنده بولغان حیوانلار همه‌سی حبس برنده بار اما معادندن بو زمانغه‌قدر توزدان باشقه نرسه چقغانی کورنمایدر *
آنتالو شهری حبش مملکتی‌ننك کرسی شهری‌در اون‌منك مقدار خلقی‌بار *
تیغری شهری ـ اکسوم شهری ـ وغدارشهری مشهورشهرلرندندر ـ غدار شهری ۱۲ درجه ل۳ دقیقه ۳۷ درجه ۳۳ دقیقه طولده واقع‌در اون‌منك خلقی بار *

﴿ عادل مملکتی ﴾

دخی عادل مملکتی بلاد زیلع هم تسمیه قیلنور باب المندب‌دن قواردافوی بورنینه قدر یرلردر خلقی بر بر خلقی جنسندن بولوب دیانتلری اسلام‌در سودا مال‌لری ـ فل ـ آلتون ـ کموش ـ لبان ـ فیل‌تشی ـ زیتون‌مایی ـ بال‌در ـ اولوغ شهری زیلع شهریدر ودخی بربره شهریدر امام‌زیلعی اوشبو عادل‌مملکتندن‌در حکمدارلاری امام آطالادر *

﴿ دار فور مملکتی ﴾

دارفور مملکتی ۶ درجه ۱۱ دقیقه عرض شمالی‌ده‌در دخی ۲۹ درجه یاریم طول شرقی بلان ۲۶ درجه طول‌شرقی آراسنده واقع برمملکتدر خلقی‌همه‌سی اهل زراعتدر دخی سودالری مصر شهری بلان‌در سودا مال‌لاری کون‌فیل تشی کرکدان وفرس بحردر یعنی صو آطی‌دیکان‌خیواندر دیانتلری‌اسلامدر حلقی باری ۲ یوزمنك‌لب‌خلقدر دارالملك وکرسی مملکت‌بولغوچی شهرلری فن شهری‌در ۱۴ درجه ۱۱ دقیقه عرض‌ده ۲۸ درجه طولده واقع‌در *
قردفان مملکتی شرقنده سنار مغربنده دارفوردر مشهور شهری دخی دارفور آطالادر قردفاندان جنوب غربی‌کا تاتا بلاددربیه دیرلر دخی برمملکت‌باردر محصولات جهتندان بای یرلر وتوراغی منبت‌در *
مذکور حبش مملکتی قدیم زمانده بیك‌قوتلی وشوکتلواولوغ برمملکت ایدی دخی اوزلری‌ننك تواریخلری باردر ـ پیغمبر علیه السلاٰم‌ننك ولادتی یلنده ابرهة بن الاشرم دیکان کشی حبش‌ننك پادشاهی ایدی بو ابرهة الاشرم کعبه مکرمه‌نی خراب قیلمق اوچون فیل بلان مکه اوزرینه هجوم قیلمشدر ﴿ الم تر کیف فعل ربك باصحاب الفیل ﴾

بلاد المغرب

بلاد المغرب دیرلر شمالنده آق دینکز وجبل طارق بوغازی مشرقنده بلاد مصر وآق دینکز وجنوبنده صحرای کبیر ومغربنده بحر محیط غربی ل ۲ درجه بلان ۳۷ درجه عرض و ۱۲ درجه ل ۲ دقیقه بلان ۲۳ درجه طول آراسنده واقع در ۱۳ میلیون خلقی بار مذکور بلاد مغرب ننك اورطاسندان آطلاس طاوی ننك سلسله سی بولوب بلاد مغرب نی ایکی گا آیورادرکه بلاد مغرب شمالی وبلاد مغرب جنوبی دیرلر عرب جغرافلاری بلاد مغرب نی اوچ گا تقسیم قیلمشلاردرکه بحر محیط دان تلمسان گا قدر مغرب اقصی تلمساندان برقه گا قدر مغرب اوسط وبرقه دن مصر چیکنه قدر مغرب شرقی اطلاق قیلمشلاردر اما جغرافیین متأخرین بدی قسم گا بوله لر یعنی - برقه - طرابلس - تونس - جزایر - مراکش - فاس مملکت لر بدر *

طرابلس مملکتی

طرابلس مملکتی آق دینکز چیتنده جانب شرقیسی برقه وجنوبی سی فزان وغربی سی تونس مملکتی وبلاد الجرید در - بلاد الجرید تسمیه سی خرما آغاچی کوب بولغانغه کوره بلاد الجرید دیرلر اوشبو طرابلس مملکتی ایلکاری دولت علیه گا منقاد ایدی آندان صونك طرابلس والیسی حمدی پاشا استقلال اوزره تصرف قیلمش ایدی طرابلس ولایتی غایت محصول دار مملکتدر *
طرابلس ولایتی بش سنجاق در اوّل طرابلس - درنه شهری اورفو - جبل غربیه - فزان * طرابلس شهری آق دینکز گا طابا چقوب تورغان بورون اوزرنده محکم قلعه در ل ۲ منك خلقی بار *
لبید شهری قدیم طرابلس ولایتی ننك معتبر شهرلرندن ایدی مسورات شهری دخی اولوغ شهردر ۴۰ منك لب خلقی بار *
فزان سنجاغی طرابلس ننك مغربنده صحرای کبیر گا ملاصق در - لیمون - انار - انجیر - وغیر انواع فاکهه لری کوب حیواناتدان دخی کیك قبلان صرتلان کیك ترسه لر کوبدر اولوغ شهری ومرکز اداره سی مرزوق شهری در باری ل ۱۰ منك خلقدر سقن شهری غدامس شهری فزانغه متعلقدر *

تونس مملکتی

تونس مملکتی قدیم کتابلارده آفریقه آطالمش ایدی بوتونس مملکتنده ۳ میلیون

خلقدر اولوغ شهری ومرکز اداره‌سی تونس‌شهری‌در ۳۶ درجه ۴۶ دقیقه عرض شمالیده و ۷ درجه ٥٠ دقیقه طولده واقع‌در مسجدلری ومدرسه‌لری کوب خلقی جغالك ذات وقطیفه وفس اوستالاری‌درواولوغ شهردر ۱۳٥ منك خلقی بار بو تونس مملکتی قدیم دولت علیه تصرفنده ایدی صونکندان تونس‌ننك والیلکی میرات یورندن بالادان بالاغه قالادر *

قروان شهری تونس مملکتن اسلام فتح قیلغاچ بنا قیلنغان شهردر ٥٠ منك خلقی بار *

رقاده شهری دخی صدر اسلامده خلفاء فاطمیوندان مهدی خلیفه ننك اقامت‌کاهی ایدی *

صفاقس‌شهری تونس‌مملکتنده قرواندان جنوب‌شرقیده بر شهردر علم‌عروضغ مصنفاتی کوب شیخ صفاقسی‌ننك مولدی‌در آلتی منك مقداری خلقی بار *

جزایر مملکتی

جزایر مملکتی فرانصه جمهوریتی‌ننك تحت تصرفنده‌در بو جزایر مملکتی اوچ دایره‌کا بولنه‌در ـ جزایر اسکله شهری‌هم جزایر مملکتی‌ننك مرکز اداره‌سی‌در ۳۶ درجه ۴۷ دقیقه عرض شمالیده واقعدر ٦٥ منك خلقی بار ـ آندان باشقه دخی تلمسان شهری شیخ عفیف الدین تلمسانی اوشبو شهردندرکه بر دیوان صاحبی ایدی *

دخی دران‌شهری ٤٠ منك‌خلقی‌بار قسطنطینیه‌شهری آق‌دینکز یاقاسنده *

فاس مملکتی

فاس‌مملکتی بلادمراکش دخی‌تسمیه‌قیلنور‌معروف‌مملکتی‌دیب هم‌سویلانه‌در* فاس مملکتی‌ننك حدودی مشرقنده تلمسان سنجاغی شمالنده آق دینکز وسبته بوغازی وجنوبنده صحرای کبیر ومغربنده بحر محیط غربی‌در فرانسه مملکتندان ضورراق اسپانیه قدر بولور ۸ میلیون یاریم خلقی بار تورلو جنس‌دن عرب بربر سلوق یهود هم یاورویا خلقی *

فاس‌مملکتی دورت‌اولوغ‌قسم‌کا‌بولنه‌در ـ فاس ـ مراکش ـ صوص ـ طغیله ـ اما تقسیم سیاسیه موجبنچه فاس ـ ومراکش ایکسی‌ایکی اولوغ‌ولایتدر فاس ولایتنده ١٤ سنجاقدر ومراکش ولایتنده ١٨ سنجاقدر قدیم زمانده فاس مملکتی خلفاء عباسیه‌کا تابع ایدی حاضر زمانده پادشاهسی کامل‌مستقل پادشاه بولمق‌جهتندان امیر وسلطان آطالادر *

مراكش شهری ۳۲ درجه ۴ دقیقه عرض شمالی‌ده واقع مقر حکومت بولغوچی شهردر ل۴ منك خلقی باردر قطبیه آطالور بر مسجد جامع کبیر باردر کینك صحرا اورطاسنده واطرافی زیتون وخرما آغاچلاری طولو بر شهردر *
وینه فاس مملکتی‌ننك غیر شهرلری فاس شهری سبو جلغه سی بوینده یوز منك خلقی بار پای تخت شهری‌در *
دخی فلفل جلغه‌سی کنارنده مکناسة‌الزیتون دیکان شهر ٥٠ منك خلقی بار *
طنجه شهری جبل طارقدان ۳۰ میل جنوب غربیه‌ده واقع بر شهردر اجنبی مملکتلرننك قونصوللاری اوشبو شهرده تورالار *
سبته شهری طنجه ایالتی‌ننك مرکز اداره‌سی‌در *
فاس سلطانی ننك ایکی پای تختی بولوب بری فاس وایکنجی سی مراکش شهری‌در جای کونی برنده قش کونی ایکنجی سنده‌در یوز منك عسکر چیقارغه امکانی بار *
فاس مملکتی‌ننك یرلری منبت ونوپراغی ایکونکا صلاحیتلی یرلردر *

❁ صحارای کبیر مملکتی ❁

ایمدی آفریقه قطعه‌سنده صحارای کبیر دیکان یرلری بلاد مغرب بلان سودان مملکتی آراسنده کاروان یوری تورغان یرلری‌در اهالیسی همه‌سی مسلمان عرب‌لردر *
مذکور بلاد مغرب زمان قدیم بربر تسمیه قیلنمش ایدی عیسی‌دان ۱۸۶ سنه مقدم فینیکیه خلقی صور شهرندان موندە توردرمق اوچون مهاجرلر یباروب آلار تونس نواحیسنده قرار اینمشلردر آندان ۷ نچی وهم ۸ نچی عصرلرده اسلام بلان فتح قیلنوب نیجه زمانلار عرب‌لر قولنده ایدی وعرب‌لار ضعف تابقاچ دولة علیه قولنه قالغاندر *
آفریقای شرقیه ووسطی یعنی آفریقه قطعه‌سی‌ننك مشرق طرفلاری وهم اورطا طرفلاری کما هو معلوم بولغانی یوقدر شونکار کوره هیچ بر جغرافیه تفصیلا بیان قیلمایدر *

❁ زنجبار مملکتی ❁

آفریقای شرقیه‌ننك معلوم بولغان یرلری زنجبار مملکتی ساحل بحرده ۳ درجه عرض شمالیدن ۱۰ درجه عرض جنوبی‌کا قدر یرلردر مغرب‌کا تاتا طرفی طاو سلسله‌سینه تراله‌در - زنجبار مملکتنده ۲ میلیون خلق بار مشهور شهرلری

زنجبار کیلوغه میلنده شهرلریدر زنجبارننك حاکمی سلطان آطالادر - دیانتلری کوبراك اهل اسلامدر *

موزامبیك ولایتی زنجبارننك جنوبکا تابا طرفنده دینکز بوینده ٥ ٤٠ درجه ٥ ٤٠ دقیقه طول شرقیده واقع اولوغ شهری موزامبیك شهریدر *

مونوموتاپا ولایتی موزا مبیك ننك ینه جنوبنده ساحل بحرده خلقی کوبراك عبدهٔ اصنامدر اولوغ شهری ومرکز ادارهسی ماداغاسقار آطاوی قارشوسنده صوفالا شهریدر - خلقیننك سوداسی آلتونفیل تشی دخی فیلبلان معامله قیلالار قلنی آمیریقای جنوبیده برازیلیه مملکتنه ییارالر *

سودان مملکتی

سودان مملکتی یاکه آفریقای وسطیدیرلر یوقاریده مذکور تونس طرابلس الجزایر ماروق مملکتلریننك جنوبنده آفریقه قطعهسیننك مشرق طرفندان تا مغرب طرفنه قدر اولوغ وقوملق صحرالاردر خط استوانك هر ایکی طرفندان منطقهٔ حارهده بولمق جهتندن هواسی بیك اسیدر سیاحلار اورطاسنه کروب تیکشروب یوری آلمایلار شول سببلی کوب یرلری نامعلومدر لکن سودان شمالی وسودان جنوبی اطلاق قیلنور اوشبو سودان طرفلاری بر نیچه مملکتکا بولنهدر *

بغرمی مملکتی

بغرمی مملکتی مذکور دارفورننك جانب غربیسنده نامعلوم بر مملکتدر *

بورنو مملکتی

بورنو مملکتی ١٥ درجه عرض شمالیدن ل ١ درجهکا قدر دخی ١٢ درجه طول شرقیکا قدر بر مملکتدر اوزلرینه سلطانلاری بار خلقی همهسی اهل اسلامدر بومملکتده ١٤ درجه عرض شمالیده چاد کولی دیکان کول باردرکه بالق وصو قوشلاری بلان طولودر بو کولننك اوزونلغی ایکی یوز میلدر ماریسی بیش میلیون حلقدر تللری مصر عرب تلیدر سودالاری آلتون - فیل تشی - آط - قل - تیوه قوشی قناطیدر *

منداره مملکتی

منداره مملکتی برنو مملکتیننك جنوبنده سودان مملکتلریندن بر مملکتدر مرکز حکومتی موره دیکان شهردر *

لغون مملكتی

لغون مملكتی سنار كولی‌ننك جنوبنده لغون شهری باردر لغون مملكتی‌ننك مركز حكومتی‌در بو مملكت خلقی بر آز استقلالیت اوزره‌در كسب وحركتلری بر نوع قماش توقورلار یرلری منبت ومحصول‌دار برلردر *

كانوا مملكتی

كانوا مملكتی سودان ایچنده بر مملكت‌دركه ١١ درجه ٣٤ دقیقه عرض شمالی و ٩ درجه ٣١ دقیقه طول شرقی‌ده كانوادیكان شهری بو مملكت‌ننك كرسی‌سی‌در ٣٥ منك خلقی بار *

كشنا مملكتی

كشنا مملكتی‌ننك دار الملك بولغوچی شهری دخی كشنا تسمیه قیلنور ١٢ درجه ٢ ل دقیقه عرض شمالیده‌در سوداسی قل وجاریه‌در غدامس وفزان طرفلارندان كیلوب آلورلار - بو طرفلارننك خلقی دین اسلام اوزره بولسه‌لارده كما هو دیانتلری یوقدر ادب اركان بلماسلر نمازلاری خضوع خشوع اوزره توكلدر ایرته نماز طهارتی بلان بوتون كون نماز اوقورلار *

سكاتوا شهری ١٣ درجه عرض شمالی ٦ درجه ١٣ دقیقه طولده واقع بر شهردركه برسور بلان احاطه قیلنمش ١٢ قابقاسی بار غدامس وطرابلس طرفلارندان سوداكارلر كل‌مایی هم جفاك دانلار كیتروب قل وجاریه‌لر بلان آلوشوب كیتالر *

تیمبوقتو مملكتی

سودان شمالی‌ننك اولوغ اولوشی تیمبوقتو مملكتی‌در تیمبوقتو شهرنده سودان خلقندان باشقه سودا اوچون كیلكان مغرب خلقی هم كوبدر *

برغو مملكتی

درغو مملكتی تیمبوقتو مملكتی‌ننك جنوب غربی طرفنده اوتوز مرحله بولوب بو برغو مملكتی دورت قسم كابولنمش‌در - مركز اداره‌سی رسانیق شهریدر كه ١٤ درجه ١٥ دقیقه عرض شمالی و ٦ درجه ٩ دقیقه طول شرقی‌ده واقع دخی بصه شهری ١٥ منك خلقی بار *

۲ نجی قسمی کیاما مملکتی که مرکز اداره‌سی ۹ درجه ۳۷ دقیقه عرض شمالی ل درجه ۲۳ دقیقه طول شرقیده واقع کیاما شهریدر ۳۵ منك لب خلقی بار *
۳ نجی واما مملکتی باردر که مرکز اداره‌سی ۹ درجه ۳ل عرض شمالی ل درجه ۶ل طول شرقی‌ده واقع واما شهریدر ۱۸ منك خلقی بار *
۴ نجی تیکی دیکان مملکتدر اوشبو مملکت‌ننك اهالیسی کلا عبدهٔ اصنامدر *

❁ بوربیا مملکتی ❁

بوربیا مملکتی بورغو مملکتی‌ننك جنوبنده بر مملکتدر که مرکز اداره‌سی ۸ درجه ۹ دقیقه عرض شمالی ۶ درجه ۱۲ دقیقه طولده کانونکا شهریدر بو مملکت اهالیسی کرچه عبدهٔ اصنام بولسه‌ده اصحاب صلح بولوب پادشاهلقلاری میرات بورندن اولادیغه قالادر *

❁ سینیغامبیه مملکتی ❁

آفریقای غربیه یعنی آفریقه قطعه‌سی‌ننك مغرب طرفلارنداغی ساحللرنده بولغوچی مملکتلرندن برسی سینغامبیه مملکتی‌در ۹ درجه عرض شمالیدن ۱۸ درجه عرض شمالی‌کا قدر بارسی ۱۵ میلیون حلقدر بعض‌سی اسلام وبعض‌سی عبدهٔ اصنامدر *

❁ غوینه مملکتی ❁

یوقاری غوینه مملکتی ۱۶ درجه عرض جنوبی بلان و ۱۵ درجه عرض شمالی آراسنده واقع مملکتدر یرلری منمت ومحصولداردر خلقی سودان جنسندن بولوب دیانتلری فتیش دینی‌در بارسی ۷ میلیون حلقدر اما بو یوقاری غوینه آلتی حصه‌غه بولنه‌در ـ هر قایسی برار مملکت منزلنده‌درکه سنغامبیه حدودندن بر درجه عرض جنوبی‌کا قدر که برسی *
غوینه جرماغی‌ننك شمالنده بنین مملکتی ـ دخی‌ده آندان شمال‌کا تاتا دعومه مملکتی ـ ینه بولاردن مغرب کاراك سودان مملکتلری‌ننك قوتلیراکی اسانتی مملکتی‌در خلقی ننك دیانتلری فتیش مذهبنده بولوب صنملارینه آدم جنسندن قربان کیتورورلر بو مملکت‌ننك دار الملکی بولغوچی شهر ۶ درجه ۳۴ دقیقه عرض شمالیده واقع قوماسی شهریدر ۱۸ منك خلقی بار دخی انوی شهریدر *
توبان غوینه طرفلاری ـ دخی بر نیچه حصه‌غه منقسم بولوب برسی عوانغو حکومتی درمفر حکومتی بوالی شهریدر ینه ۲ نچی فاقولغو حکومتی در مرکز اداره‌سی

کینغل شهر یدر ۳ نجی انغوابیوا حکومتی در مقر حکومتی قابنید شهری در ۴ نجی فونغو حکومتی درکه مقر حکومتی سانسالوادور شهریدر ـ اما مذکور ایکی عوینه مملکتنده مذکورلردان باشقه دخی کوب مملکت باردرکه بعضی‌سی پورتوغالیه بعضی‌سی اکلیجان تصرفنده‌در *

مالك قاب

آفریقه قطعه‌سی‌ننك جنوب طرفلارنداغی مملکت‌لر امید بورنی هوتنتوط ـ قافرار مملکت‌لرینه منقسم‌در امید بورنی مملکتی آفریقه‌ننك تمام جنوبنده‌در مقوننك مشرق طرفنده قافرار مملکتی‌در بو طرفلارده یل تولکی ایکی فصل بولوب برسی یغموز فصلی مارت آینندان باشلانا ایکنجی‌سی جای فصلی ایبولدن باشلانادر امید بورنی دیکان‌ننك وجه تسمیه‌سی باردر مطول جغرافیه‌دن قارا ـ اما بو دیارده صووق یوقدر هواسی معتدل وملایم‌در خلقی ایکی یوز آلتمش منك بولوب کوبراکی اهل اسلام‌در ۱۶۷۶ نجی یل‌لارده اکلیجان واسطه‌سی‌بلان ایستامبولدان بر عالم بولارغه اداب دینیه‌لرنده بولغوچی بعض نقصانلارنی تعلیم ایتمك اوچون آلمشلاردر ـ اما امید بورنی شرقی وغربی ایکی قسم بولوب شرقی حصه‌سی‌ننك دار الملکی بولغوچی شهر قاب تاون شهری‌در *

قافراریه مملکتی

قافرار مملکتی امید بورنوندان بوزامبیك‌كا چاقلی‌در اولوغ حصه‌سی ناتال حکومتی دخی ناتال لیمانینده واقع اوربان شهریدر اما قافرارحلقی دخی بعض خصوصده دیانت‌لری اسلام بولمقده اوخشایدر مثلا بالالارین سنت‌كا اوتورتالار *

ماداغاسقار مملکتی

آفریقه قطعه‌سینه متعلق جزیره‌لردان اولوغ راغی محیط دینکزی ایچنده آفریقه‌ننك مشرقنده ماداغاسقار آطاوی‌در مانقاش آطاوی هم تسمیه قیلنور هواسی نفیس ولطیف هوادر ـ محصولاتندان ـ شکرقاموشی ـ نارجیل ـ موز ـ چوید اوطی ـ فلفل ـ کهربا ـ کتان ـ وبعض عقاقر طبیه *
ماداغاسقار آطاوی برنیچه مملکت‌كا منقسم بولوب اینك مشهورلری هووا حکومتی‌در دار الملکی تاناناریو شهریدر دخی تاماتاو شهری‌در باریسی دورت میلیون قدر حلقدر ـ اما آفریقه قطعه‌سینه متعلق کوب آطاولار باردر بارچه‌سی یازلمادی ـ لکن قدیم‌کی جغرافیه عالملری قاشنده مبدأ طول حسابلانا تورغان

جزایر خالدات دیکان ۷ عدد جزیره یعنی خط نصف نهار جزیره لری در تیمور آطاوی ننك مغرب جانبندان اوزغان دایره نصف النهار در - اما ماداغاسقار اهالیسی عبدهٔ اصنام بولسه ده عرب و عجم نسلندن بولغوچی اهل اسلام دخی کوندر یازولاربن عرب حرفی بلان یازالار *

﴿ دورتنچی باب یاوروپا ﴾

اصل یاوروپانك معناسی عربچه یغرب دیکان سوزدن بوزولمشدر یاوروپا قطعه سی آزیه کا قاراغانده مغربده بولغان اوچون عرب لر یغرب تسمیه قیلمشلار ایدی علی اختلاف الاقوال چونکه بعض لرننك کمانچه یعرب بر پادشاه قزی ننك اسمی ایدی دیرلر ایمدی یاوروپا قطعه سی ننك حدودی شمال طرفی بحر منجمد شمالیدر مشرق طرفی اورال طاولاری - جنوب طرفی آق دینکز مغرب طرفی اطلاس دینکزیدر - یاوروپانك ضورلغی - نورد قاپ بورنندن یعنی ۷۱ درجه عرض شمالیدن ۳۶ درجه عرض شمالی کا قدر دخی ۸ درجه طول شرقیدن ۸۵ درجه طول شرقی کا ممتد بولسه سطحی یوز سکسان منك مربع میلدر ۳ یوز ۲۸ میلون خلقی بار *

﴿ یاوروپا قطعه سنده غی مملکتلر ﴾

مذکور یاوروپا قطعه سنده اون بدی اولوغ مملکت لر باردر و هر قایسی مملکت ننك اوزینه مستقل یاکه غیر مستقل حکمدارلاری یعنی پادشاهلاری باردر که اوشبولاردر - انگلیه - شویتسیه - نورویگیه - روسیه - فرانسیه - ایسپانیه - پورتوغالیه - بیلکیه - غالاندیه - گیرمانیه - پروسیه - دانیه - شویصاریه - ایتالیه - افستریه - یونانیه - صاردینیه - عثمانیه - مملکت لریدر *

﴿ اولکیسی آنکلیه مملکتی ﴾

یعنی یاوروپا قطعه سنده بولغوچی مملکت لرننك اولکیسی انکلیه مملکتیدر اهل اسلام جغرافیه لرنده انکلتره یازولور - بو مذکور مملکت اوچ مملکت ننك برندن عبارت بولوب مجموعسنه بریتانیه دیرلر و بر یتانیه مملکت لری یاوروپا قطعه سی ننك تمام مغربنده در ۵۰ لنچی درجه عرض شمالیدن آلتمشنچی درجه عرض شمالی کاچه ممتد بولوب بر نیچه اولوغ جزیره لردن عبارتدر - اوشبو انکلیه مملکت لری قرق ولایت شیکلی حصه لارغه تقسیم قیلنوب هر حصه سی ننك اوزلر نیچه اصطلاحلاری باردر جمله سی ننك پای تخت شهری لوندون شهری در -

اوشبو لوندون شهری بای لقنه وخلقی ننك كوبلكنه بناءً بوتون یاوروپاده اینك اولوغ شهردر اوچ میلیون قدر خلقی بار موندان غیر دخی اولوغ شهرلری لیوزیرپول ـ مانچیستر ـ ادینبورح ـ دوبلین شهرلری‌در *

﴿ ایکنچی عثمانیه مملکتی ﴾

یعنی یاوروپا قطعه سنده بولغان مملکتلرننك ایکنچی سی عثمانیه مملکتی‌در اوشبو یاوروپا قطعه‌سنداعی عثمانیه مملکتی اون ایکی ولایتکا بولنه‌در هر برولایت‌بر والی‌ننك قول استونده‌در اوزلری‌ننك اصطلاحنچه دائره آطالادر. اولکی‌دائره استامبول ولایتی‌در اولوغ شهری وهم مرکز اداره‌سی ایستامبول شهری‌دروهم عثمانیه مملکتی‌ننك تحت شهریدر ـ دخی بوولایت‌ننك مشهور شهرلرندن ـ چتالجه ـ ازمید ـ بیغا ـ قرتال ـ کیکوزه ـ شیله ـ بیك قوز شهرلریدر *

ایکنچی ادرنه ولایتی‌در بو ولایت‌ننك اولوغ شهری مربع جلغه سی یانده بولغوچی ادرنه شهری‌در ٥٠ منك‌لب خلقی بار قدیم سلاطین عثمانیه‌ننك تحت‌شهریدر تکفورطاغی‌قرق کلیسه ـ کلیبولی ۰ دیمتوقه مشهور شهرلرندندر *

اوچونچی‌سلانیك ولایتی‌در اولوغ شهری ومرکز اداره سی آق دینکز قراینده سلانیك شهریدر ٦٠ منك‌لب خلقی باردر ینه سیرو ـ وغیرلری اولوغ شهرلری‌در *

دورتنچی جانیه ولایتی‌در مرکز اداره بولغوچی شهری یانیه کولی‌یانده واقع یانیه شهری‌در ینه ـ ارکری ـ برات پروزه شهرلری بار یانیه شهرنده ١٨ منك خلقی بار *

بشنچی مناستر ولایتی‌در اولوغ شهری هم مناستر دیگان شهردر *

آلتنچی‌قوصوه‌ولایتی‌درکه اولوغ شهری‌ومرکز اداره‌سی‌پرشتنه‌شهری‌درموندان غیر ـ پرزرین ـ اسکوب ـ دبره ـ طاشلیجه ـ ینکی‌پازار ـ اولوغ شهرلرندندر *

یدنچی اشقودره ولایتی‌در مرکز اداره‌سی زانطه کولی‌یانده اشقودره شهریدر دراج اوهری مشهور شهرلری‌در *

سکزنچی بوسنه ولایتیدر مرکز اداره‌سی بوسنه سرای شهریدر دخی بو ولایت ننك مشهور شهرلرندن ـ ازورنیك ـ بنالوقه ـ بهکه ـ تراونیك ـ موستار ـ هرسك ـ بوسنه شهرنده ٥٠ منك‌لب خلقدر *

توقزنچی روم ایلی شرقی ولایتیدر اولوغ‌شهری ومرکز اداره‌سی فلبه یعنی فیلیبوبول شهریدر *

اونونجی کرید ولایتی‌درکه آق دینکز ایچنده بر آطاودر ومرکز اداره‌سی شول آطاوده خانیه شهربدر ـ قندیه ـ رسمو ـ اسفاکه ـ لاشید شهرلری باردر قدیم بومذکور کرید آطاویننك اورطاسنده ایدا دیکان طاو ایتاکنده عرب‌لر کیلوب وطن توتمشلار ایکان حالا اول یرده عرب‌لر باردر همان عرب‌چه تکلم قیلورلار کرید اطاوی‌ننك خلقی اهل اسلامدر *

اون برنجی آق دینکزاچنده جزیره‌لر ولایتیدر اوشبو جزیره‌لر ولایتی‌ننك مرکز اداره‌سی ساقز آطاونده ساقز شهربدر بوولایت تورغانی آطاولاردان عبارتدر ـ مثلا ـ ردوس ـ مدللو ـ ساقز ـ استانکوی ـ لمنی ـ قبریس آطاولاربدر *

اون ایکنجی بلغارستان ولایتیدر بوولایتده ۳ میلیون قدر خلق بولوب بر ولایت ممتازه‌درکه بعض شرطلار بلان بر آدمکا تابشرلمشدر ـ مرکز اداره‌سی صوفیه شهربدر *

دولت عثمانیه‌ننك یاوروپا قطعه‌سنده بولعوچی مملکت‌لری ایکی‌حصه بولوب برحصه‌سی مخصوص اوزی‌ننك اداره‌سنده‌در ایکنجی حصه‌سی یل‌صایون بیرله تورغان برخراج تقابلنه بعض کمسنه‌لر اداره‌سنده قالدرلمشدر مثلا ـ بلغارستان ـ صربستان ـ قاراطاو ـ دخی افلاق وبعدان‌که رومینیه تسمیه قیلنمشدر قدیم والاحیه‌در دورت میلیون یاریم خلقدر *

﴿ اوچونجی یونانستان مملکتیدر ﴾

یعنی یاوروپا قطعه‌سنده بولعوچی مملکت‌لرننك اوچونجی‌سی یونانستان مملکتیدر که گریتسیه دیب معلومدر عثمانیه مملکتی‌ننك تمام جنوبنده آق دینکز ایچنه تابا کروب تورغان حصه سیدر یاریسی بر میلیون یاریم قدر خلقدر مرکز حکومتی آتنه شهربدر دخی ـ دلفی ـ زیتون ـ اغریبور ـ اواربن شهرلری‌در اوشبو یونانستان زمان قدیمده مرکز علوم ایدی‌که مشهور سقراط ـ افلاطون ـ ارسطو حکیملر یونانستانده ایدیلر اوّل مرتبه طب علمی آنده ظهور ایتمشدر *

﴿ دورتنجی ایتالیه مملکتیدر ﴾

یعنی یاوروپا قطعه‌سنده بولعوچی مملکت‌لرننك دورتنجی‌سی ایتالیه مملکتیدر بو مملکت آق دینکز ایچنده ایتوك صفتلی بولوب جنوب شرقی‌کا کروب تورغان بر اولوغ نصف‌جزیره‌دن عبارتدر ایتالیه آطاونده برکن‌لر باروبزوویه تسمیه قیلنور کاها ایچندن اربکان معادن آغوب نیچه یرلرنی کویدرادر ـ

ایتالیه مملکتی توقز ولایت‌در صاردینیه آطاوی هم ایتالیه‌گا تابعدر - باری ۲۶ میلیون قدر خلقی بار مرکز حکومتی روما شهری‌در یاوروپا تلنك ریم دیب یورتوله در - نیاپول - وندیك - طورن - میلان - پالبرمو - مشهور شهرلرندندر *

بشنچی ایسپانیه مملکتیدر

یعنی یاوروپا قطعه سنك بولغوچی مملکت‌لرننك بشنچی‌سی ایسپانیه مملکتیدر وهم پورتوغالیه مملکتی‌که تورکچه پورتکیز تسمیه قیلنور ایسپانیه مملکتی‌ننك بر حصه سیدر ایسپانیه مملکتی سبته بوغازی‌ننك شمالنده نصف جزیره کبك بولوب فرانسیه مملکتندن اولوغ‌طاولار بلان آیرولادر - مقرحکومتی مجریط شهریدر - ایسپانیه مملکتنده ۱۶ میلیون خلقدر - مشهور شهرلری - سویل - بارسیلون - اندلس - قرطبه - غرناطا شهرلری معمور ومشهور شهرلردر - اوشبو ایسپانیه مملکتی قدیم عرب‌لر مملکتی‌بولوب تورغانلیق جهتندن‌تفصیل حاجت ایدی بورساله‌مزگا صغمایدر ایسپانیه مملکتی تسمیه قیلنمش علی‌حده رساله‌م بار در *

آلتنچی پورتوغالیه مملکتیدر

یعنی یاوروپا قطعه‌سنك‌بولغوچی مملکت‌لرننك آلتنچی‌سی‌تورتوغالیه مملکتیدر‌که ایسپانیه ننك مغرب طرفیدر - مقرحکومتی‌لیزبون شهریدر‌که قدیم لیشبوه آتالمشدر - لیصابون هم حایزدر - پورطو - براغه شهرلری *

یدنچی فرانسیه مملکتیدر

یعنی‌یاوروپا قطعه‌سنده بولغوچی‌مملکت‌لرننك یدنچی‌سی فرانسیه مملکتیدر مقرحکومتی سینا جلغه سی یاننده مشهور پاریز شهریدر - اوتوز آلتی میلیون قدر خلقدر - مشهور شهرلرندن لیون - بوردو - مارسیلیا شهرلریدر *

سکزنجی بیلجیه مملکتیدر

یعنی یاوروپا قطعه‌سنده‌گی مملکت‌لرننك سکزنچی‌سی بیلگیه مملکتیدر - یاکه تورکچه بلچیقا تسمیه قیلنور بیش‌میلیون خلقی باردر مقرحکومتی بروکسیل شهریدر *

نوقزنچی غاللاندیه مملکتیدر

یاوروپا قطعه سنداغی مملکت‌لرننك نوقزنچی‌سی عاللاندیه یا که هو للاندیه مملکتی‌در نوروکچه فلمنك آنالور - دورت میلیون قدر خلقی باردر اولوغ شهری ومقر حکومتی بیرن‌جلغه‌سی یاننده‌بیرن شهریدر - نیدرلاندیه- امستردام- روتردام - لوکستبورح مشهور شهرلندن‌در *

اونونچی دانیه مملکتیدر

یاوروپا قطعه سنده‌عی مملکت لرننك اونونچی سی دانیه مملکتی در توروکچه دانیمارقه دیرلر مقر حکومتی زیلانده آطاونده بولغوچی‌کا پینهاك شهریدر دانیه مملکتنده ایکی میلیون خلقدر الیورح ویبورح مشهور شهرلرندندر *

اون برنچی اسوبجیه مملکتیدر

یعنی یاوروپا قطعه‌سنده بولغوچی مملکت‌لرننك اون‌برنچی‌سی اسؤبجیه وهم نورویجیه مملکت‌لریدرکه مملکت اصطلاحنچه شؤبتسیه وهم نورؤیکیه در مقر حکومتی اسطوقعولم شهریدر *

اون ایکنچی روسیه مملکتی

یعنی یاوروپا قطعه‌سنده بولغوچی مملکت‌لرننك اون‌ایکنچی‌سی روسیه مملکتیدر یاوروپا قطعه‌سنداغی روسیه مملکتنده سکسان میلیونلاب خلق باردر روسیه مملکتی کوب ولایت‌لرکا بولنه‌در - لکن خاطرده توتار اوچون سهل‌راك طریقی بودرکه اوّلا استرخان دینگزینه آغا تورغان جلغه‌لار ناحیه‌سنده‌کی ولایت‌لر مملکت اصطلاحنچه غوبیرنیه تسمیه‌قیلنور - اویازدیکان سوزنی ایالت تعبیر قیلنور *

تویر ولایتی - مرکز اداره‌سی تویر شهریدر تویرصه جلغه‌سی بوینده تویرصه جلغه‌سی ایدل‌کا توشه‌در تویر ولایتنده برمیلیون آلتی‌یوز قرق بش منك خلق بار اون ایکی ایالت‌در یعنی اویازدر -

ارصلاو ولایتی - اولوغ شهری ایدل بوینده یارصلاو شهری‌در- برمیلیون ق یدی منك خلقی بار اون ایالتدر *

ستراماولایتی اولوغ شهری دخی ایدل‌بوینده کوستراماشهری‌در برمیلیون ۱ منك قدر خلقی بار - ۱۲ ایالتدر *

نیژنای ولایتی - مرکز اداره‌سی ایدل بوینده نیژنای شهریدر بر میلیون اوچ یوز توقصان منك خلقی بار ۱۱ ایالتدر *
مسکاو ولایتی - اولوغ شهری مسکاو جلغه‌سی بوینده مسکاوشهریدر بوجلغه کذلك ایدل‌کاقویادر بو ولایتده ۲ میلیون‌غه یاقن خلق باردر - ۱۳ ایالتدر *
اوریل ولایتی - اولوغ شهری اوقا ایدلی بوینده اوریل شهریدر اوقا ایدلی ایدل‌کا آغادر اوریل ولایتنده برمیلیون سکز یوز منك خلقدر - ۱۲ ایالتدر *
کالوغا ولایتی - اولوغ ولایت شهری اوقا ایدلی بوینده کالوغا شهریدر بو ولایتده برمیلیون‌ده ۱۱۴ منك خلقدر ۱۱ ایالتدر *
طول ولاینی - اولوغ شهری هم طول آطالور بوولایتده بر میلیون‌ده اوچیوز توقسان بش منك خلق ۱۲ ایالتدر
رزن ولاینی - کذلك اوقا ایدلی بوینده مرکز اداره‌سی رزن شهریدر بو ولایتده میلیوندان زیاده‌راك خلقدر ۷ ایالت *
طامباو ولاینی - اولوغ شهری هم طامباو تسمیه قیلنور ۱۲ ایالتکا بولنه‌در طامباو ولایتنده ۲ میلیون یاریم قدر خلقدر *
پینزا ولایتی - پینزا شهری صورا جلغه سی قربنده ولایت شهریدر ۱۰ ایالتکا تقسیم قیلنور بوتون ولایتنده برمیلیون ۲۳۰ منك خلقدر *
قازان ولایتی اولوغ شهری هم قازان شهری‌در ایدل بوینده - قازان ولایتنده ۲ میلیون‌غه یاقن خلقدر ۱۲ ایالت *
سمبر ولایتی - اولوغ شهری ایدل بوینده سمبرشهری‌در سمبرولایتنده بر میلیون یاریم‌غه قریب خلق بولوب ۱۱ ایالتکا بولنه‌در *
صامار ولاینی - اولوغ شهری ایدل بوینده صامار شهری‌در - ۷ ایالتکا منقسمدر - صامار ولایتنده ۲ میلیوندان زیاده خلقدر *
صاراطاو ولاینی - صاراطاو شهری کذلك ایدل بوینده اوشبو ولایت‌نك اولوغ شهری‌در - ۱۱ ایالتدر - صاراطاو ولایتنده ایکی‌میلیون خلقدر *
ۋانکه ولاینی - اولوغ شهری دخی وانکه آتالادر وانکه جلغه‌سی بوینده وانکه جلغه‌سی ایدل‌کا قوشولادر ۱۱ ایالتدر وانکه‌ولایتنده ایکی‌میلیون‌یاریم‌دان زیاده خلقدر *
پیرمه ولایتی - پیرمه‌شهری قاما صوی‌بوینده اولوغ‌شهردر ۱۲ ایالت پیرمه ولایتنده ایکی میلیون یاریم‌غه قریب خلقی بار *
اوفی ولایتی - اوفی شهری آق ایدل بوینده ولایت شهریدر آلتی‌ایالت بولوب بوتون اوفی ولایتنده برمیلیون ۶ یوز منك خلقدر *

استرخان ولایتی - اولوغ شهری ایدل‌ننك دیڭكزگا قوشولغان یرنده مشهور واولوغ شهردر وولایت‌ننك مرکز اداره‌سی بولغوچی شهردر ل ایالتدر استرخان ولایتنده سکز یوز منك خلقدر *

اورینبورح ولایتی - اورینبورح شهری جایق صوی بوینده اولوغ شهردر وبو ولایت‌ننك مرکز اداره‌سی‌در ل ایالت‌كامنقسم‌بولوب ل ایالت‌در جایق صوی استرخان دینکزینه توشه‌در - اورینبورح ولایتنده بر میلیوندان زیاده خلقدر *

بلاد قاوقاس ولایتی - تیراك صوی بویلاری‌در تیراك صوی استرخان دینکزینه توشه‌در *

تیفلیس‌ولایتی - قورا صوی بویلاری‌در قوراصوی استرخان‌دینکزینه آغادر تیفلیس ولایتنده سکز ایالت‌در - تیفلیس ولایتنده بش یوز سکسان بش منك خلقدر *

ایروان‌ولایتی آرافصه‌دیگان صوبویلاری‌در آرافصه‌جلغه‌سی کافکارطاوی‌ننك آرغی یاغنده استرخان دینکزینه آغادر *

باقو ولایتی - باقو شهری استرخان دینکزی فراینده اولوغ ومشهور شهردر بش یوز منك‌قدر خلقی بار ٦ ایالتدر *

قارا دینکزگا آغا تورغان صولار بوینداغی ولایتلر دخی اوشبولاردر وارونیژ ولایتی - دون صوی بوینده وارونیژ شهری اولوغ شهر ومرکز اداره‌سی‌در ٢ ١ ایالت‌كامنقسمدر دون‌صوی قارادینکزگا آغار وارونیژ ولایتنده ٢ میلیون ٣ یوز ٦٥ منك خلقدر *

خارکو ولایتی کذلك دون صوینه قریب طرفلاردر ولایتنده ٢ میلیوندان زیاده خلقدر ١ ١ ایالت‌در *

دون ناحیه‌سی یعنی دون صوی بویلاری - عسکری قاراقلارننك یرلری بر ولایتدر اولوغ شهری ناواچیرکاس‌شهری‌در میلیون‌باریم خلقدر سکز ایالت یاکه آلار اصطلاحنچه سکز منزلدر ٤

کوراسکی‌ولایتی - دون‌صوینه‌قریب‌یرلردر اولوغ‌شهری هم اوشبواسم بلان آطالادر ٢ میلیون‌دان زیاده خلقی بار ل ١ ایالتدر *

پالطاو ولایتی دنیپرصوی بویلاری‌در دنیپرصوی قارا دینکزگا آغادر اولوغ شهری هم پالطاو شهری‌در ل ١ ایالتدر - بو ولاینده ٢ میلیون یاریم‌لاب خلقدر *

یکاترینسلاو ولایتی - کذلك دنیپر صوی بویندهدر اولوغ شهری هم اوشبو اسم بلان آطالادر برمیلیون خلق ١٥ ایالتدر *

قریم ولایتی - قارا دینکزده قریم نصف جزیرهسیدر قریمده برمیلیون قدر خلقدر ١٥ ایالتدر *

خیرصون ولایتی - اولوغ شهری قارادینکز قراننده خیرصون شهریدر ولایتنده میلیون یاریم زیادهراك خلق بولوب ٧ ایالتکا تقسیم قیلنهدر *

کییف ولایتی دخی دنیپر جلغهسی بویلاریدر کییف شهری دنیپر جلغهسی بوینده بیك قدیمکی ایسکی شهردر - ٢ میلیوندان آرتوقراق خلقی بار ١٢ ایالتدر *

چیرنیکو ولایتی - کذلك دنیپر جلغهسی بویلاریدر چیرنیگوف شهری مذکور جلغه بوینده ولایت شهریدر بو ولایتده برمیلیونده اوچیوز منکلب خلق ١٥ ایالتدر *

موغیلیف ولایتی - هم دنیپر جلغهسی قاراغاندر اولوغ شهری موغیلیف شهریدر ولایتنده ایکی میلیونلاب خلق ١١ ایالتدر *

سمولین ولایتی - دنیپر جلغهسینك باشنده برولایتدر اولوغ شهری سمولین شهریدر - برمیلیون ایکی یوزیکرمی منکلب خلقی بار - ١٣ ایالتدر *

مین ولایتی - چیرنیکودان مغرب کاتانا - اولوغ و مرکز ادارهسی مین شهریدر - مین ولایتنده میلیون یاریم قدر خلق بار ٩ ایالتدر *

والین ولایتی - ١٢ ایالتدر ٢ میلیوندان زیادهراك خلقی باردر *

پودول ولایتی دنیستر صوی بوینده بر ولایتدر اولوغ شهری هم پودول آطالور - دنیستر صوی قارادینکزکا آغادر - ١٥ ایالت بولوب ٢ میلیوندان زیاده خلقی بار *

کشنیف ولایتی - بیصارابیه دیب هم آطالادر میلیونده ٣ یوز منك کشی خلقی بار ٧ ایالتدر *

استاوراپول ولایتی - قوبان صوی بویلاریدر قوبان صوی قارا دینکزکا آغادر - ٦٥٥ منکلب خلقی بار دورت ایالتکا تقسیم قیلنمشدر *

کوطایس ولایتی - قارا دینکزینك مشرقده ناما طرفنده بر ولایتدر ٧ ایالت بولوب ٨ یوز منکلب خلقی بار *

بالتی دینکزینه آغا نوردان طه لار بویندا غی ولایتلار اول آرشاو (وارصوه) ولایتیدر روسیهنك مغرب طرفنده اولوغ و مشهور شهری آرشاو شهریدر - بو ولایتده ١٨ ایالت بولوب برمیلیون ٣٥٥ منك قدر خلقی بار - بو

ولایتلر قدیم لهستان تسمیه قیلنمشدر حالا پولشه دیرلر بر نیچه ولایتدر -
لیفلاندیه ولایتی یاکه میطاوا ولایتی اولوغ شهری میطاواشهریدر برمیلیون
۷۰۰ منك خلقی بار ۱۱ ایالتدر *
ژیتب ولایتی اولوغ شهری هم ژیتب آطالور ۱۱ ایالت بولوب برمیلیون ده
نوقصان منك خلقی بار *
پسکوف ولایتی ۹۰۰ منك لب خلقی بار ۸ ایالت در اولوغ شهری هم
پسکوف آطالادر *
کورلاندیه ولایتی بالتی دینکزی ننك قرایندهغنه بر ولایتدر ۱۱ ایالتدر
۶۸۰ منك خلقی بار *
ناوغورود ولایتی لادوغا کولی ننك جنوب طرفنده برولایتدر برمیلیون ۸۶
منك لب خلقی بار ۱۱ ایالتدر *
ۋیبورغ ولایتی *
هلسنغورص ولایتی فینلاندیه ده برمشهورولایت ومشهور شهردر ٤ ایالتدر *
بحر منجمد شمالی کا آغا تورغان صولار بوبنداغی ولایتلردن برسی والوعدا
ولایتی در اون ایالتدر *
ارحانکل ولایتی اولوغ شهری هم ارحانکل آطالادر بحر منجمد چرماغی یاننده
روسیه ننك اینك شمال طرفنده در ۷ ایالتدر *
پیتربورح ولایتی - بوقاریده مذکور جمیع ولایتلرننك باشی وپیتربور شهری
جمیع روسیه شهرلری ننك خواجه سی بولغوچی شهردر چونکه روسیه مملکتی ننك
مقر حکومتی وپای تختی در - نیواصوی بوینده در ۹ ایالت کا بولنه در - بر
میلیون آلتی یوز منکدن زیاده خلقدر *

اون اوچونچی آفستریه مملکتیدر

یتی یاوروپا قطعه سنداغی مملکتلرننك اون اوچونچسی آفستریه مملکتیدر -
اولوغ شهری ومقر حکومتی دونای صوی یاننده بولغوچی وینا شهری در
(ویانه [illegible]) ل ۳ میلیون قدر خلقی باردر - تریست - پشت - پراغه -
بوددین مشهور شهرلری در *

اون دورتنچی رومینیه مملکتیدر

که قدیم دالاحیه مولداویه آطالمش ایدی مرکز حکومتی بیکراش (بوخاریست)
شهریدر - یاص - غالاص - برایل - مشهور شهرلرندندر رومینیه ولایتنده
دورت میلیون یاریم خلقدر *

﴾ اون بشنچی صرب مملکتیدر ﴿

یعنی یاوروپا قطعه‌سنداغی مملکتلرننك اون بشنچسی صربستان مملکتیدرکه سیربیه دیب مشهوردر مقرحکومتی بیلغرادشهریدر سمندره - آلاچه - حصار مشهور شهرلرندندر برمیلیون قدر اهالیسی باردر *

﴾ اون آلتنچی قراطاو مملکتیدر ﴿

مقر حکومتی چیتینه شهریدر اوچ یوز منك قدر خلقی بار بر ولایتدر *

﴾ اون یدنچی پروسیه مملکتی ﴿

یاوروپا قطعه‌سنداغی مملکتلرننك اون یدنچیسی پروسیه مملکتیدرکه اولوغ شهری ومقرحکومتی بیرلین شهریدر - بو آفستریه مملکتننده ۲۴ میلیون خلقدر - بارسیلو - عامبورح - دانسیك - مشهور شهرلرندندر *

﴾ اون سکزنچی گیرمانیه مملکتیدر ﴿

آلامانیه - جرمانیه دیرلرکه بومملکت ۲۶ اولوغ وکچیك مملکتلردن مرکب بوجمهور منفقه‌لردر باریسی‌ده پروسیه‌کا تابع‌در مثلا آننك آتاقلی‌لاری ۱ پروسیه‌در اولوغ شهرلری - بیرلین - کینسبیرح - دانسیك - اشتیتین - ماغدیبورح - فرانکفورط - کیلن - ینه باواریه اولوغ شهری مونخین ینه صاکصونیه - اولوغ شهری دریزدین - ینه ویرتینبرح - اولوغ شهری اشطوطقارد- ینه‌ایلزاص- لوطاربنکیه‌فرانصوص‌دان آلغان‌یرلری‌در- پروسیه بلان باریسی ل۴ میلیون خلقدر *

﴾ اون طوقزنچی شویصاریه مملکتیدر ﴿

یعنی‌یاوروپا قطعه‌سنده بولغوچی‌مملکتلرننك ۱۹ نچی‌سی شویصاریه‌مملکتی‌در باشقه جغرافیه‌لرده اسویجره مملکتی‌دیب آطالادر اولوغ‌شهری ومرکزحکومتی بیرن شهریدر دخی جنوه - نوفشاتل وغیرلری مشهور شهرلرندندر ایکی میلیون یاریم خلقی بار *

﴾ بشنچی باب امیریقا قطعه‌سی ﴿

یعنی یر یوزی‌ننك بشنچی قطعه سی امیریقا بولوب ایکی قسم اوزرینه‌در

برسی امیریقای شمالی ودخی برسی امیریقای جنوبی آطالادر - امیریقاقطعه‌سی برننك باشقه قطعه‌لاری اوخشاشلی محصولدار وتوفراغی منبت بولوب انواع نباتات وانواع معادن دخی باردر بومذکور امیریقانینك ایکی طرفنده مجموعسی ۱۹ مملکت بولوب فقط امیریقای شمالیده ۷ مملکت‌در لکن بعض‌لری مستقلا وبعض‌لری جمهوریة اداره قیلنور *

اوّلکی‌سی غروودلاندیه

یعنی امیریقای شمالیده بولغوچی مملکت‌لرننك برسی غروودلاندیه مملکتی‌در بحر منجمد شمالیده واقع بر اولوغ جزیره‌در ۱۲ منك‌لب خلقی بار دانیه تصرفنده‌در مشهور شهرلری - غاونهاب - فریدریخهاب *

ایکنچی یانکا بریتانیه مملکتی‌درکه

آنکلیه مملکتینه تابع‌در مشهور شهرلری - کوبیك - اوطاوا وغیرلری - مجموعسی ۳۲ میلیون خلقدر *

اوچونچی جمهور متفقه‌درکه

متفقهٔ امیریقا تسمیه قیلنور اولوغ وکیچکنه اوتوز اوچ مملکتدن مرکب بر جمعیت‌در اولوغ شهری ومقر حکومتی واشینکطون شهریدر - نیویورق - فیلادیلفیه کبك شهرلردر بوحکومتده ۳۲ میلیون خلقدر *

دورتنچی میکسیقا مملکتی‌در

بو مملکت کذلك جمهوریت‌دن مرکب بر مملکت بولوب مقر حکومتی میکسیقا شهری‌در سکز میلیونلاب خلقدر *

بشنچی غواتیمالا مملکتی‌در

بو مملکت هم بش مملکت‌دن تشکل ایتمش بر جمهوریت‌در اولوغ شهری ومقر حکومتی غواتیمالا شهریدر ایکی میلیون قدر خلقدر *

آلتنچی آلاسقا مملکتی‌در

برلر قدیم روسیه تصرفنده ایدی اولوغ شهرلری - الیکساندر - یانکا انکل شهرلریدر ۶۵ منك‌لب خلقدر *

﴿ يدنچى انتيل مملكتيدركه ﴾

بحر محيط غربى ايچنده برنيچه آطاولاردر مشهور شهرلرى ـ حوانا ـ حانطون ـ سندومانغو شهرلريدر بارسى دورت ميليونلاب خلقدر *
ايمدى اميريقاى جنوبى‌ده بولغان ١٢ مملكتدن برسى كالومبيه مملكتيدر بو مملكت دخى جمهور تصرفنده بولوب ٩ مملكتدن عبارتدر اولوغ شهرى ومقر حكومتى بوغوتا شهريدر ـ قارطاجنه ـ پاناما شهرلرى مشهور شهرلرندندر اوچ ميليون قدر خلقدر *

﴿ ايكنچى خط استوا مملكتيدر ﴾

نقد خط استوا اوستونده بولغان اوچون خط استوا مملكتى آطالمشدر اولوغ شهرى ومركز اداره‌سى كيطو شهريدر برميليون قدر خلقدر *

﴿ اوچونچى وينسويل مملكتيدر ﴾

وينسويل مملكتى‌ننك مقرحكومتى قاراقاس شهريدر مارقايبو ـ كومانا مشهور شهرلرندندر ـ بارطى ميليون خلقدر *

﴿ دورتنچى غويانا مملكتيدر ﴾

مشهور شهرلرى ـ پاراماريبو ـ قيانا ـ جورجطاون شهرلرى‌در بارسى اوچ يوز منك خلقدان عبارتدر *

﴿ بشنچى برازيليه مملكتيدر ﴾

بوبرازيليه مملكتى اميريقاى جنوبى‌ده اينك اولوغ مملكت ايدى اولوغ شهرى ومقر حكومتى ريوژانيرا شهرى‌در ـ اون ميليون قدر خلقى بار *

﴿ آلتنچى پيرو مملكتيدر ﴾

اولوغ شهرى ومقر حكومتى ليما شهريدر ايكى ميليون قدر خلقى بار *

﴿ يدنچى بوليويه مملكتيدر ﴾

اولوغ شهرى ومقرحكومتى چوكيزاك شهرى‌در ايكى ميليون باربملاب خلقد[illegible]

سکزنچی پیلاطا مملکتی

اوشبو مذکور مملکت‌ننك اولوغ شهری بوینوس آبریس دیکان شهردر کنزلك ایکی میلیون قدر خلقی بار *

توقزنچی پراغوای مملکتی

بر میلیون قدر خلقی بار اولوغ شهری اسومسیون شهری‌در *

اونونچی اوراغوای مملکتی‌در

اولوغ شهری مونتاندیو شهری‌در دورت یوز منك‌لب خلقی باردر *

اون برنچی چیلی مملکتیدر

چینی مملکتی یاکه شیلی مملکتی امیریقای‌جنوبی‌ده مغرب‌یاغنده دینکز بویی بلان طارغنه یرلردر اولوغ شهری سانت یاغو شهریدر بارسی ایکی میلیون خلقدر *

اون ایکنچی پاتاغونیه مملکتیدر

اوشبو پاطاغونیه مملکتی امیریقای جنوبی‌ننك اینك جنوب طرفنده‌در لکن هنوز کما هو تفتیش قیلنغانی یوقدر خلقلاری وشهرلری نامعلومدر *

تمت تمام

بیت	یول	خطا	صواب
٥	٧	سانکریت	سانسکریت
٦	١٢	ایپراطور	ایمپراطور
٣٢	٢١	شجز	شجر

١٥ انچی بیتده برزخ یانام آستی اوستکا ایلانوب توشکاندر